

BRYSELTRIBUNALEN 2023
KUBAS KAMP ÄR VÅR KAMP!

KUBAS PRESIDENT
I MELLANÖSTERN

PERU – ETT VANLIGT
LAND I SYDAMERIKA

AJIACO CRIOLLO
RÖDA BÖNOR

TRIBUNALEN USA INFÖR RÄTTA I BRYSEL

TIDSKRIFTEN

KUBA 1/24

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN
svensk-kubanska.se

NYFIKEN PÅ SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN?

Foto: Valentin Salmon/Unsp

SVENSK-KUBANSKA FÖRENINGEN

Tidskriften *Kuba* ger saklig information om Kuba, dess samhällsutveckling, vardagsliv, ekonomi, kultur, internationella samarbete och solidaritet.

Besöksadress och postadress:

Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm

Telefon: 08 - 31 95 30

E-post: info@svensk-kubanska.se

Webbsida: www.svensk-kubanska.se

Prenumeration Tidskriften *Kuba*

Ges ut fyra gånger per år och ingår i föreningsmedlemskapet.

- Endast prenumeration: 200 kr/år

- Utlandsprenumeration: 300 kr/år

Medlemsavgift 300 kr/år.

Pensionärer, studerande, arbetslösa och ungdomar under 20 år: 150 kr.

Familjemedlemskap: 450 kr.

Betala prenumeration och medlemsavgift till:

Plusgiro 40 54 11 - 0

Swish 123 589 09 75

Ansvarig utgivare:

Matías Diessler

Redaktör:

Jeannette Escanilla

I redaktionen: Christine Vaple, Louise Österlin, Martin Österlin.

Om inte annat anges svarar redaktionen för text, översättningar och redigering.

Innehåll

Tidskriften *Kuba* 1/2024

4 Ledare:

Matías Diessler

6 Kubas president i Mellanöstern

Louise Österlin

8 Nordisk Brigad på halvfart

Jan Strömdahl

10 Peru – ett vanligt land i Sydamerika

Zoltan Tiroler

14-23 Brysseltribunalen november 2023

14 *Matías Diessler*

15 *Martin Arovén*

16 DOMSLUTET

19 *Clare Daly, Irland*

20 *Franco Cavalli, Schweiz*

21 *Belinda Sánchez, Kuba*

22 *Yamila González, Kuba*

23 *Brenda López, USA*

24 FN:s klimatkonferens COP 28 i Dubai

Kubas miljöminister

Elba Rosa Pérez Montoya

25 Ljuva svarta tårar

Oskar Wigren

26 Ajiaco Criollo - Röda bönor

Maria Sandblad

Svensk-Kubanska Föreningen är en partipolitiskt obunden förening med målsättningen att stödja den socialistiska revolutionen på Kuba och de latinamerikanska folkens kamp mot imperialismen; att vara en del i den anti-imperialistiska kampen i Sverige; att främja de vänskapliga, kulturella och ekonomiska förbindelserna mellan Sverige och Kuba; att i detta syfte sprida information om förhållandena på Kuba och skapa bästa möjliga kontakter mellan folken i respektive länder.

Tryckeri: Åtta 45 Tryckeri AB

ISSN 1402-8638

Pressläggning nr 1-2024, 12 februari 2024.

Foto omslag: John Doe/Unsp

Foto baksida: Martin Arovén

.....

Med undantag för ledaren, återspeglar artiklarna i Tidskriften inte nödvändigtvis Svensk-Kubanska Föreningens ståndpunkter.

28 Eva Sjöblom – Minnesord
Ethel Del Gaiso
Louise Österlin

30 Kuba i Panamerikanska Spelen
Mats Bengtsson

31 Svensk-Kubanska Föreningen
Kontaktpersoner

Foto: Siempre con Cuba

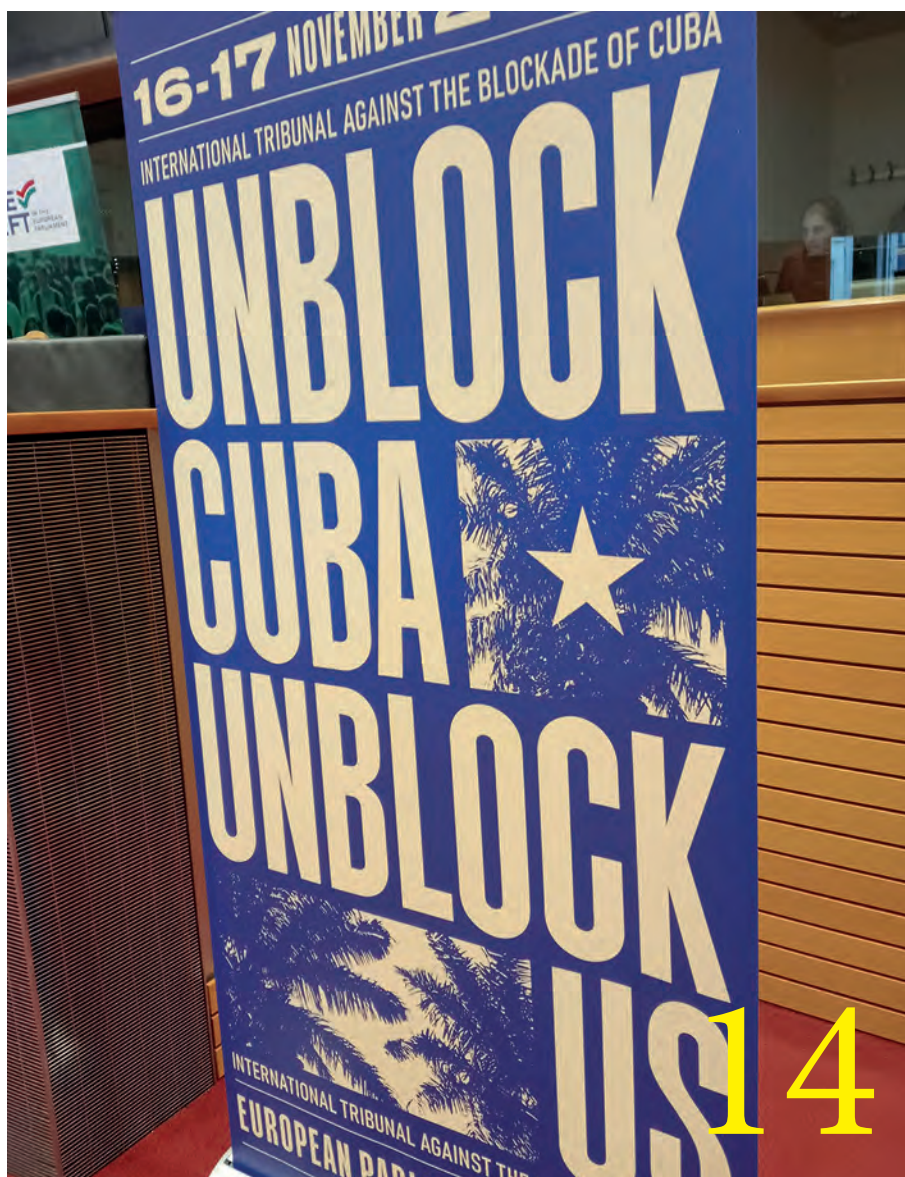

Foto: Cuba en Resumen

COP28 Dubai - Kubas President Miguel Díaz-Canel Bermúdez Antonio Guterres.
Foto: Díaz-Canel's Twitter

Foto: Ricardo Tamayo/Unsp

MATÍAS
DIESSLER

ORDFÖRANDE
SVENSK-KUBANSKA
FÖRENINGEN

”

La gota de agua som visades under förhandlingen lämnade ingen oberörd. Genom den lilla Natalis och hennes föräldrars livshistoria belyste dokumentären de svårigheter som den fientliga politiken mot Kuba skapar.

LEDARE

USA INFÖR RÄTTA I BRYSSEL

I mitten av november var vi en delegation på sex personer från Svensk Kubanska Föreningen som åkte till Bryssel för att delta i den internationella tribunalen mot USA:s blockad som hölls i EU-parlamentet. Jag åkte dit två dagar i förväg eftersom jag ändå var ledig från jobbet och tänkte att jag då kunde passa på att hyra en cykel och ta mig runt i staden som jag inte besökt tidigare.

Jag blev förvånad över att det som kallas Europas huvudstad mest bestod av arbetarkvarter med låga hus, trånga gränder och enkla gator. Mitt bland dessa anonyma kvarter växte två bubblor av makt och överdådighet fram, nästan fjärrade och isolerade från verkligheten på var sitt sätt.

De historiska kvarteren kring Grand-Place med sin sirliga och guld-förgyllda praktfullhet var då uttryck för feodalherrarnas rikedom och koloniala stölder men är idag fascinerande i sin vackra detaljrikedom. Ständigt besökta av turister med mobilkameror i handen som dokumenterar sig själva framför världsarvet. Idag nästan omöjligt att tänka sig ett vardagsliv i och ännu mindre som modernt maktcentrum.

Och inte långt därifrån, den Europeiska byråkratins kyliga kolosser av glas och stål. Imposanta och stabbiga, med en ström av viktiga grå byråkra-

ter som hastar in och ut och rör sig bakom glasfasaderna. Bryssel har EU:s näst högsta regionala BNP per capita. Finanscentret Luxemburg ligger allra högst. Samtidigt är Bryssel den stad i Belgien som har lägst disponibel inkomst per hushåll. Fördelningen är orättvis nu som då.

Hit var vi alltså bjudna, in i bubblan. Vi hade registrerat oss och satt oss in i säkerhetsproceduren för att få släppas in. Den europeiska vänstergruppen i parlamentet hade förberett och organiserat för en pluralistisk skara från olika länder att delta och bidra när det för en gångs skull skulle hända något både viktigt och positivt i det här forumet.

Vi lotsades genom parlamentets svala skönhet. Snygga människor, konst längs korridorerna, reklam om att göra karriär, om stöd till kriget i Ukraina och den varma gemenskapen EU-NATO. Jag noterade på mig själv hur det under avsmaken ändå kunde bubbla en känsla av att det är skönt att komma in i värmen. Här bör man nog inte stanna allt för länge.

Väl inne i Tribunalens plenisal så kändes det tryggt igen. Högtidligt men ändå avslappnat. Aktivister som påminde lite om en själv och andra som jag mer beundrande kände igen för deras livsgärningar, konsekvens och djupa kunskap.

Under två dagar skulle det internationella kollektivet av sex domare och tre åklagare höra vittnesmål och samla

information som visar hur USA:s blockadlagar först och främst påverkar det kubanska folkets rättigheter och dess suveränitet, men också påverkar företag och medborgare i andra länder som vill utveckla förbindelser med Kuba. Syftet var att pröva frågan juridiskt för att bevisa på en professionell nivå hur dessa extraterritoriella lagar bryter mot internationell rätt och överträder andra länders självbestämmanderätt.

Även om Tribunalen inte hade en bindande och formell jurisdiktion så var den sammansatt av en kompetent skara experter på internationell juridik. Ordförande för tribunalen var Norman Paech, pensionerad professor i offentlig rätt från universitetet i Hamburg som jag tyckte gav förhandlingarna en distingerad värdighet och tyngd. Tre specialiserade jurister la fram åtalet och därefter följde en mängd vittnesmål från medborgare från Kuba, Europa, Latinamerika och Nordamerika. Här inkluderades forskare, konstnärer, aktivister, parlamentsledamöter, affärsmän och experter inom juridik, bank-

väsande och internationell handel som delgav utomordentliga och värdefulla vittnesmål om effekterna av blockaden.

Bland de vittnesmål och inlägg jag minns mest, så vill jag lyfta fram Belinda Sánchez, forskare inom molekylär immunologi med mer än trettio års erfarenhet, som vittnade om hur blockaden hindrar kubansk forskning och i förlängningen kostar liv både på Kuba och i länder som skulle haft nytta av Kubas billiga men högeffektiva produkter. Jag minns Clare Dalys inlägg som verkade komma direkt från hjärtat och en spansk företagare som gav ett hårt och starkt vittnesmål om hur kafka-artat det är att envisa med att handla med Kuba. Dokumentären *La gota de agua* (Vattendroppen) som visades under förhandlingen lämnade ingen oberörd. Genom den lilla Natalis och hennes föräldrars livshistoria belyste dokumentären de svårigheter som den fientliga politiken mot Kuba skapar både i vardagen för kubanska familjer och när det gäller tillgången till resurser för medicinsk vård. Den är ett vittnesmål över den tortyr som

kubanska familjer dagligen upplever, särskilt de som idag har barn med allvarliga sjukdomar, och direkt drabbas av konsekvenserna av blockaden.

En del av dessa inlägg får ni ta del av i detta nummer av Tidskriften Kuba, men det finns fler och det rika och genomarbetade materialet från Tribunalen får vi anledning att återvända till eftersom det hjälper oss som solidaritetsorganisation att lyfta frågan ur nya perspektiv och med väl underbyggda argument. Det kompletta materialet kommer att presenteras i en bok.

På så sätt finns det ett värde i att Tribunalen hölls i Europaparlamentet, en plats där fina ord och principer ofta får böja sig för det ekonomiska och politiska intresset av att inte stöta sig med de imperialistiska krafterna. Men genom det hängivna arbetet från de sakkunniga domarna, de personliga vittnesmålen, de kubanska representanterna som försvarar sitt folk och de närvarande kubavännerna förvandlades EU under två dagar till ett verktyg som står upp för det kubanska folket. Ett slags exempel på att en annan värdighet är möjlig.

Härifrån kan vi inom solidaritetsarbetet fortsätta att sprida ringar på vattnet med nytt hopp och nya krafter för att försvara Kubas suveränitet och oberoende och dess legitima rättigheter.

Jag kunde lämna parlamentet och sätta mig på cykeln mot stationen för att därefter ta mig till flygplatsen och återvända till Sverige. Förvissad om att jag inte stannat för länge utan precis lagom för att känna att jag varit med om något viktigt och att det nu var dags att åka hem och kavla upp ärmarna. ■

Matías Diessler

La gota de agua, kubansk dokumentärfilm 2022. Cancersjuka Natali Rodríguez, 5 år, kan inte få den medicin hon behöver på grund av USA:s blockad mot Kuba.

Kubas president Miguel Díaz-Canel talar på COP28 i Dubai.
Foto: @DíazCanelB

KUBAS PR PÅ STATSE I MELLAN

Under COP28-mötet i Dubai hade Kuba en egen utställning som bland annat visade hur Kuba arbetar med hållbar sockerproduktion med låga utsläpp av koldioxid. Dessutom redovisade kubanerna hur man agerar för att skydda kustsamhällen mot klimatförändringarnas effekter med stigande havsnivåer och extremväder.

Den 8 december höll Kubas miljöminister Elba Rosa Pérez Montoya ett tal inför COP28:s deltagare. Talet återges i sammandrag på sid 24.

I Qatar talar alla om Kubas läkare

Efter besöket på COP28 i Dubai fortsatte Kubas president till Qatar. Söndag 3 december kom han till den lilla staden Dukhan, som ligger nära huvudstaden Doha, för att besöka *Kubanernas*

I månadsskiftet november–december 2023 gjorde Kubas president Miguel Díaz-Canel statsbesök i tre länder vid Persiska Viken: Förenade Arabemiraten, Qatar och Iran.

Förenade Arabemiraten

Kubas president mötte presidenten i Förenade Arabemiraten Mohamed Bin Zayed och båda noterade det goda läget i de bilaterala förbindelserna och viljan att fortsätta och utvidga samarbete och utbyte inom finansiering och handel.

I egenskap av ordförande för gruppen *G77 och Kina* deltog Miguel Díaz Canel i FN:s klimatkonferens COP28 som hölls i Dubai i Förenade Arabemiraten 30 nov–12 dec 2023. Lördag 2 december höll han ett tal för ledarna i *G77*, som omfattar 134 länder i Syd, och manade till samordning för att lösa klimatfrågorna.

Men han började sitt tal med att uttrycka sitt stöd för och solidaritet med det palestinska folket: ”Vi kräver ett slut på våldet och folkmordet i Gaza.

Nog med straffrihet för ockupationsmakten Israel. Kuba kommer aldrig att vara bland de likgiltiga.”

Om klimatkrisen erinrade Díaz-Canel om Fidel Castros ord i Rio de Janeiro 1992: ”I den utvecklade världen mångfaldigas levnadsmönster som stimulerar irrationell konsumtion och uppmuntrar till slöseri och förstörelse av icke-förnybara resurser i en aldrig tidigare skådad och tidigare otänkbar omfattning.”

”Nu, mer än tre decennier senare”, sa Kubas president, ”har detta skadliga förhållande till miljön ökat dramatiskt ... Klyftan mellan det rika Nord och det allt fattigare Syd vidgas till ett högt mänskligt pris, samtidigt som de resurser som naturen ställt till vårt förfogande slösas bort.”

Presidenten avslutade med orden: ”Man kan inte tvinga Syd att välja mellan utveckling och klimatåtgärder. De två är oupplösligt sammanlänkade. Det är vårt ansvar att göra våra folks röst hörd och att försvara deras legitima intressen och strävanden.”

Kubas president samtalar med emiren i Qatar.

RESIDENT BESÖK ÖSTERN

Sjukhus – Hospital de los Cubanos. Här arbetar en stor grupp kubansk hälsovårdspersonal, som kunde ge trygg vård till patienter under covid-pandemin. En artikel på sajten www.trabajadores.cu har rubriken ”I Qatar talar alla om de kubanska läkarna”.

Qatar är ett rikt land, och Kuba tar bra betalt för sina läkare där, men det är ändå mindre än vad Qatar skulle behöva betala för läkare från västvärlden. Inkomsten från läkarna till Qatar använder Kuba till sitt eget hälsovårdssystem och till att bistå fattiga länder som inte kan betala lika bra som Qatar. De får Kubas insatser gratis eller till låg kostnad.

I Doha hölls officiella samtal mellan Kubas president och emiren i Qatar, Tamim bin Hamad Al-Thani, om att

**Kubas president samtalar med Irans president Ebrahim Raisi.
Foto: Estudios Revolución**

utveckla handelssamarbetet mellan länderna. Detta hade startat med Fidel Castros besök i Qatar 2001. Miguel Díaz-Canel och hans delegation deltog också i ett stort möte med ett trettiotal affärsmän från Qatar för att diskutera möjligheterna till investeringar i Kuba inom bland annat transport-, energi- och turismsektorerna.

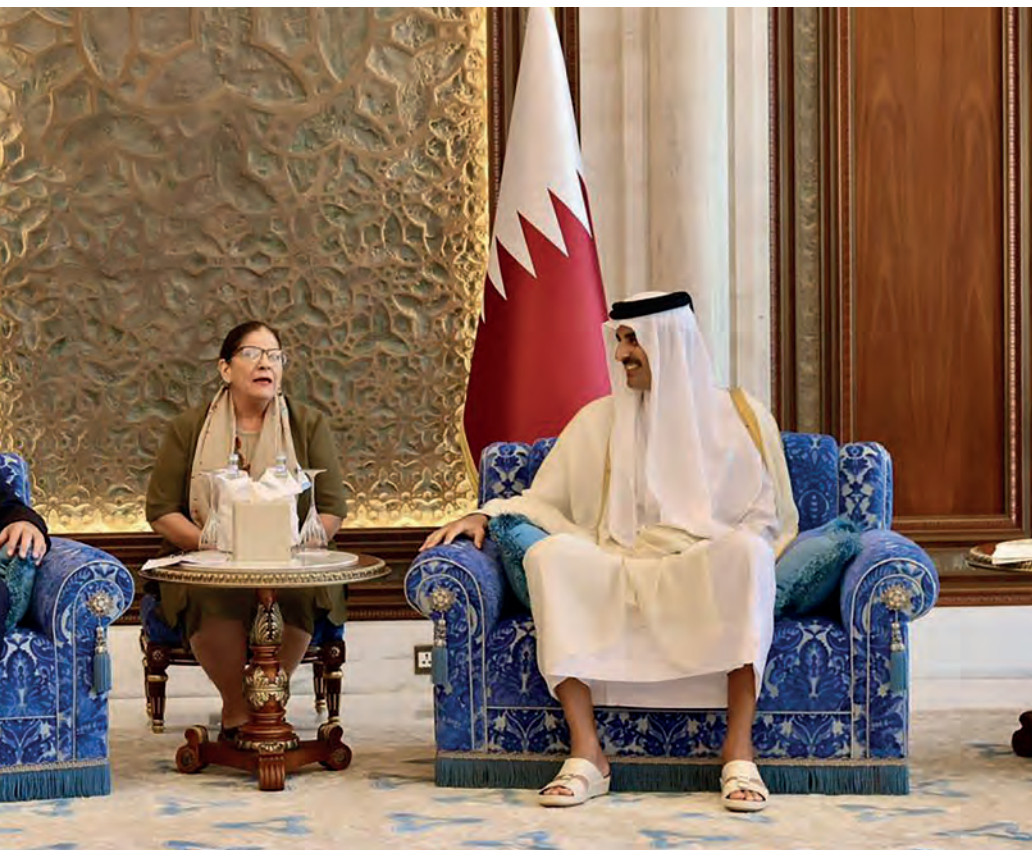
Iran

Måndag 4 december kom Díaz-Canel med sin delegation till Teheran, huvudstaden i Iran, för ett statsbesök. Presidenten åtföljdes, liksom vid besöken till de andra länderna vid Persiska viken, av flera medlemmar i sin regering, bland dem utrikesminister Bruno Rodríguez. De mötte Irans president Seyed Ebrahim Raisi och var överens om att stärka de bilaterala förbindelserna mellan Kuba och Iran, och de diskuterade också stödet till palestinierna.

I Teheran besökte Miguel Díaz-Canel också den islamske ledaren Ayatollah Seyed Ali Khamenei. Han sa att Kuba och Iran står på samma sida inför påtryckningarna från USA och andra delar av västvärlden. Länderna är utsatta för samma sanktioner som påförts av västmakterna under ledning av USA. Iran är också, liksom Kuba, orättfärdigt uppsatt på USA:s lista över länder som sponsrar terrorism.

Alla dessa kontakter och samarbeten som utvecklas, inte bara i Mellanöstern utan mellan allt fler länder utanför Väst, innebär på sikt en urholkning av kraften i USA:s Kubablockad. ■

Louise Österlin

Qatar. Foto: Prensa Latina

NORDISK BRIGAD I ETT KUBA PÅ HALVFART

Eva Björklund deltog på sitt livs sista och jag på mitt livs första brigad runt årsskiftet.

Vi var också i särklass äldst i en församling som dominerades av nyfikna ungdomar.

Norden omfattade bl.a. både Tyskland och Grekland men ändå blev gruppen för liten för att placeras i Caimitolägre. Vi blev drygt 40 som började med att bo på ett litet statligt hostel centralt i Vedado. Under fyra dagar hade vi ett fullspäckat studieprogram med besök i sociala verksamheter och föreläsningar om det kubanska samhällsbygget. På nätterna frös vi, trots ytterkläder och dubbla filtar, till följd av en ovanligt lång, kall och regnig period.

Själv fick jag uppleva den kubanska sjukvården efter att ha hostat och tappat konditionen totalt. Tillsammans med Eva och Christine (Christine Vaple, som har varit i Kuba sedan oktober förra året) körs jag till Cira García-kliniken och får genast träffa en ung kvinnlig läkare. Hon testar för covid, tar alla prover och skickar mig på lungröntgen. Efter en timme kan vi lämna sjukhuset med diagnosen bronkit och sex olika mediciner för en veckokur. Efter tre dagar gör vi ett återbesök som snabbt konstaterar att jag är på bättringsvägen och bara ska fullfölja medicineringen.

Därefter fem dagar i Pinar del Río där vi inkvarteras i en semesterby. Studieprogrammet fortsätter med besök på solpanelfabriken Che Guevara och i cigarrbranschen. Det blir också lite turism men inga arbetsinsatser i jordbruket på grund av regnet.

På väg mot Caimito besöker vi mönsterkommunen Las Terrazas som egentligen var ett skogsförnyelseprojekt men som nu är en turistmagnet med Marias kafé, konstnärer m.m.

Brigaden avslutas med sex dagar i det internationella lägret Julio Antonio Mella i Caimito kommun. Där ansluter också en brittisk och en australisk brigad och tillsammans fyller vi både matsal och teater. Det är fortfarande kallt på nätterna, 14 grader, men soligt och 22 grader på dagen. Vi besöker provinshuvudstaden Artemisa men det blir inget praktiskt jordbruksarbete nu heller till följd av det våta vädret. Vi förbereder våra nationella bidrag och besöker Nationalteatern i Havanna där Kubas Nationalbalett framför Nöt-knäpparen med koreografi av Alicia Alonso. En fantastisk klassisk upplevelse.

Jag intervjuar en av ICAP:s brigadledare, Iván 27 år, om hans syn på läget i Kuba. Detta är hans första jobb efter ett års militärtjänst i Guantánamoprovinsen och utrikespolitisk akademisk utbildning. Iván menar att dagens situation har stora likheter med specialperioden (då han själv var nyfödd). Det gäller bristen på mat, bränsle, medicin, verktyg, reservdelar osv. Det som skiljer handlar om ideologi. Under 90-talet levde revolutionen och det fanns en utbredd framtidstro. Den saknas i stor utsträckning idag. Det gäller främst ungdomen som formas av utbudet på sociala medier. Det har skett en ganska snabb förändring under de senaste åren. Vid folkomröstningen om konstitutio-

nen 2019 röstade 87 procent för det framdiskuterade förslaget, men vid omröstningen om den nya familjelagen 2022 röstade ca 70 procent för förslaget och valdeltagandet var klart lägre. Iván menar också att manifestationerna 11 juli 2021 var allvarliga, även om inte alla 50–100 000 var regimkritiska och mycket av rapporteringen var fake.

Från Sverige var vi sju deltagare i brigaden men bara en ungdom, David Linné, 24 år. Jag träffar David efter hemkomsten och undrar hur han upplevde brigaden och Kuba.

- Det var långt över mina förväntningar. Det var ett väldigt bra program, otroligt lärorikt och ögonöppnande. Absolut att rekommendera. Den bild som västvärlden ger av Kuba är någonting helt annat än den verklighet vi fick uppleva. - Jag hade tur som fick nys om den här brigaden. Det behövs mer info om dessa tillfällen och det behövs också bättre info om praktiska frågor. - Men som sagt ett väldigt ambitiöst program och bra mix med Havanna, Pinar del Río och lägret i Caimito.

David berättar också att han fick minst en vän i vart och ett av de sju länder som var representerade. Och att det kommer att bli fler brigader! ■

Jan Strömdahl

Love Hope-projektet, där personer med funktionsnedsättning kan uttrycka sig genom konst. Foto: Jan Strömdahl.

David Linné (selfie)

Nordiska Brigaden samlad utanför Nationalteatern, där vi fick uppleva Tjajkovskijs balett "Nötknäpparen". Foto: David Linné

Vi ska kämpa för att avsluta blockaden!

Vi vill tacka våra kubanska värdar för att de lärt oss mer om det kubanska systemet och samhället. Vi har rest till Havanna, Pinar del Río och Artemisa och har upplevt mycket värme och gästfrihet.

Det är uppenbart att Kuba lider ekonomiskt av USA:s illegala och folkmordsrelaterade blockad.

Men genom våra besök på olika sociala projekt, som grannskapsprojektet Quisicuaba, som delar ut mat till mer än 4 000 personer om dagen, eller Love Hope-projektet, där personer med funktionsnedsättning kan uttrycka sig genom konst, blir det naturligtvis väldigt tydligt att den kubanska regeringen bryr sig mer om social rättvisa än regeringarna i våra kapitalistiska länder.

Mycket falsk propaganda omger Kuba i Europa, och reaktionärer vill att vi ska tro att Kuba är ett land utan yttrandefrihet som har beslutat att stänga sina gränser för ekonomiskt och kulturellt inträde. Den kubanska revolutionen har alltid legat på rätt sida av historien och har visat socialistisk solidaritet internationellt. För att nämna några exempel: Kuba skickar medicinska brigader till mer än 60 länder som drabbats av naturkatastrofer och sjukdomar som ebola och covid. De hjälpte också till att befria Angola. Kuba har alltid varit en stark allierad till Palestina och har kämpat för dess frihet – ni kubaner är verkligen hjältar och en stor inspiration!

Som brigadmedlemmar fördömer vi starkt USA:s blockad, det är viktigt att vi återvänder till våra länder och sprider sanningen om Kuba. Vi måste

organisera oss politiskt för att förändra våra regeringars och imperialistiska finansinstituts aggression mot Kuba. Vi måste också kämpa mot falska nyheter. Vi måste få bort Kuba från listan över stater som sponsrar terrorism – för ingenting kan vara längre från sanningen! Det finns en underskriftskampanj för detta där vi försöker samla in en miljon underskrifter om "låt Kuba leva." Hittills har vi samlat in mer än 400 000. Vi måste också demonstrera mot USA:s Guantánamo-bas där de illegalt har ockuperat kubanskt territorium och kränker Kubas suveränitet. USA har här hållit människor fängslade och torterade utan rättegång i mer än 20 år!

Dessutom, som brigadmedlemmar ansluter vi oss till kubanerna och fördömer Israels 75 år av folkmord mot palestinierna med mer än 21 000 mördade sedan den 7 oktober, varav majoriteten är barn och kvinnor.

Kuba är symbolen för motståndet mot den nordamerikanska imperialismen och dess exploatering av Latinamerika och världens arbetare.

Tillsammans kommer vi att kämpa för att avsluta blockaden och säkerställa kubansk autonomi. ■

Länge leve Kuba och leve revolutionen!

Medlemmarna i Nordiska Brigaden, Kuba, den 29 december 2023

Studiebesök på grannskapsprojektet Quisicuaba. Foto: Jan Strömdahl.

Synundersökning

Peru – ett vanligt land i Sydamerika

Ett av Svensk-Kubanska Föreningen i Jönköpings många aktiviteter 2023 var ett möte med vår medlem och Linköpingsbon John Godoy. Han är optiker och har gjort utdelning av glasögon till fattiga människor i u-länder till sin livsuppgift. Under årens lopp har han bidragit till att distribuera mer än 500 000 (!) glasögon i en lång rad länder i Afrika och Latinamerika.

John berättade på ett så medryckande och entusiasmerande sätt om sitt arbete att vi var fyra närvarande på mötet som på plats anmälde oss till nästa resa – Peru i november 2023.

Och så blev det. Min Anna och jag anlände till Lima efter en lång flygresa. De närmaste tio dagarna turistade vi i landet innan det blev dags att sammanstråla med hela gruppen för att flyga till norra Peru och de olika orter där vi skulle arbeta.

Vi var ett internationellt gäng, samtliga utom Maria Teresa bosatta i Sverige: två optiker, John med peruansk-nordamerikanska rötter och ungerskan Ágnes. Och så optikernas okvalificerade men nödvändiga hjälpredor: svenskan Anna, iraniern Mohsen, peruanskan Maria Teresa, salvadoranskan Maribel och chilensaren Mauricio. Slutligen jag själv, dvs. ännu en ungrare och därmed var vi två den enskilt största gruppen i gruppen!

Efter flyget till norra Peru och storstaden Piura åkte vi buss till Pacasmayo, en liten stad vid kusten. Landskapet var platt, ödsligt och kargt. Det var otroligt skräpigt längs vägarna och

samhällena var ärligt talat fränstötande; ruckel, dammiga gator, fattigt och nedgången. Detta gällde tyvärr till stor del generellt.

Nästa dag var första arbetsdagen. Det fungerar som så att information gått ut i förväg, folk samlas i avsedd lokal eller utomhus under tälttak. De två optikerna gör en synundersökning och personen får en lapp med angivande av vad han eller hon behöver. Vi andra letar då fram lämpliga glasögon som vi provar ut. En bra dag hinner vi med cirka 200 personer.

Efter en eller två dagar fortsatte vi till nästa ort och det hela upprepas med lite olika variationer på lokal, efterfrågan och mottagande. Vi avverkar fyra orter på tio dagar.

Man kommer i kontakt med vanligt folk och man hamnar på ställen och orter dit ingen turist har någon som helst anledning att åka. Det mest fantastiska är att se någon som får ett par glasögon och plötsligt kan se sådant som tidigare varit omöjligt. De tackar och kramas. Jag minns särskilt en äldre man som behövde starka glasögon. När han fått dem sitter han bara med dem på sig tyst en stund. Sedan börjar tårarna att sakta rinna ner för hans färade kinder. Jag har svårt att själv hålla tillbaka tårarna. Sådana upplevelser glömmer man inte; de är obetalbara.

Före glasögonutdelningen reser Anna och jag runt i ett par veckor i södra delen av landet. Vacker natur, fantastiska lämningar från tiden före den spanska erövringen, vänliga människor. För mig, sedan många år engagerad i Svensk-Kubanska Föreningen, är det varje gång jag besöker ett annat land i Latinamerika oundvikligt att jag gör

jämförelser med just Kuba. Kommer man från Sverige till Kuba tycker man att det är väldigt fattigt. Kommer man från ett annat latinamerikanskt land blir bilden betydligt mer nyanserad. Och det är den jämförelsen man bör göra, inte med den rika världen, utan med andra utvecklingsländer.

Det är ingen tvekan om att det är otroligt tufft i Kuba för närvarande. Det vet alla som följer vår hemsida eller våra publikationer.

Hur är det då i Peru, ett land som precis som till exempel Colombia och Venezuela är rikt på naturtillgångar. Det har nästan alla klimattyper, bördig jord, olja, gas, guld, koppar och andra mineraler. Här finns stora eleganta köpcentra med alla konsumtionsvaror du kan tänka dig, flotta bilar och män med dokumentportfölj och i kostym, som vet att föra sig med högmodig arrogans. Kläderna är en viktig klassmarkör. Och mot Peru finns förstas ingen blockad.

För drygt ett år sedan störtades den folkvalde vänsterpresidenten Pedro Castillo. ”Eliten”, den vita överklassen, kunde inte acceptera en vanlig lärare, en lantis, en man av folket. Efter ett års ihärdig och oavbruten kampanj lyckades de avsätta honom. Vi får höra hur TV, radio och tidningar varje dag beskrev honom som dum, korrupt, obildad och oduglig. Den enda vänsterpresidenten i landets historia röjdes undan och ordningen är återställd. Pedro Castillo är fängslad, utan åtal, rättegång eller dom, och familjen har fått politisk asyl i Mexiko.

400 000 peruaner emigrerade 2022. I en enkätundersökning uppgav mer än 70 procent av de tillfrågade att de funderade på att försöka emigrera. Vi

varnas ständigt för vissa stadsdelar. Vi ser galler och höga murar, krönta med högspänningsledningar, runt de fina husen. Vakter bevakar deras kvarter dygnet runt. Här är det rent och snyggt. Vi uppmanas att inte gå med värdesaker, vi ska vara på vår vakt. Vi ser beväpnade vakter, klädda som i en Star Wars film; de har inte bara skottsäkra västar utan är bepansrade från huvudet och neråt. Och vi ser kåkstäderna klättra upp för branterna runt centrum. Skjul och ruckel av några plankbitar, lera och i bästa fall korrugerat plåttak. Många av dem utan el eller rinnande vatten. Nyligen har en lång rad svenska tidningar haft stort uppslagna reportage om de bedrövliga och nedgångna bostäderna i Kuba. Och det finns förstås mycket att önska. Men det är inget unikt för Kuba. Snarare är bostadssituationen betydligt bättre på ön än i många andra länder i det fattiga Syd.

Vi ser vuxna och barn vid trafikljusen som säljer något vad-som-helst eller bara tigger. På restauranger kommer det in barn som vill ha mat eller pengar. Ja, de vill ha resterna på tallrikarna som vi lämnar. Den informella sektorn, alltså de som inte har ett avlönat arbete, dominerar. Många av de som har ett arbete får löner långt under minimilönen, som är knappt 3 000 kronor i månaden. Invandrare, ”venezolaner”, sägs arbeta för så lite som 1 200 kr. Men visst finns det en köpstark medelklass också. Det märks inte minst på den stinkande och intensiva trafiken.

Folk samlas under ett tälttak. Optikerna gör synundersökningar och vi andra letar fram lämpliga glasögon att prova

Bostäder klättrar på kullarna runt staden Cusco

I stort sett alla vi kommer i samspråk med öser galla över politiker och myndigheter. Landets rikedomar är sålda till utländska företag. ”Allt” är privatiserat. Korruptionen tränger igenom överallt; till och med att få spela i fotbollslandslaget sades avgöras av hur mycket pengar du kan hosta upp, inte i första hand av hur skicklig du är. Mutor ges till ”alla”. Här nämns läkare, lärare, poliser. Folk pratar om en liten korrupt maffia som bestämmer allt, om politiker som bara berikar sig själva och som roffar åt sig. Allt är en marknad. Utbildning kostar pengar. En av landets rikaste män har gjort sin förmögenhet på att starta privata universitet. Studenterna lär sig inte mycket, men de får fina diplom. Hälsovård kostar pengar. Så folk går till de otaliga apoteken. Här kan man få både goda och dåliga råd. Man kan köpa receptbelagda mediciner utan recept. Massor med affärer säljer kryckor, rullstolar och andra hjälpmedel.

Jag funderar på hur man lyckas hålla samman ett samhälle med sådana enorma klyftor. Här spelar nationalism en viktig roll. Trots att språk, traditioner och historia i mångt och mycket är gemensamt med grannländer spelar man hårt på patriotism. Det har lyckats skapa en fientlighet mot invandrare, framförallt colombianer och venezolaner. Chileanare är inte heller populära. Invandrarna sägs vara

orsak till kriminaliteten. Det är de som pressar lönerna. Det är de som förstör det fina Peru som funnits. Idrotten är en annan sammanhållande faktor, liksom den utbredda religiositeten. I staden Chimote har landet kostat på sig en oerhört påkostad katedral. Den är byggd bara för några år sedan fast man vid första anblicken tror att den är från medeltiden.

Om vi tycker att media i Sverige är kass så är det inget emot Peru; här dominerar närbilder på våldsbrott och olyckor; kändisskvallor; skandaler och korruptionsaffärer. Samt förtal av allt progressivt, må det vara president Castillo, det socialistiska Kuba eller Venezuela. Att bläddra bland TV-kanalerna är en plåga. Folk ska skrämmas och fördummas. Och bildningsnivån ligger långt efter Kuba. Få vet var Sverige, eller ens till exempel Frankrike finns. När vi gör synundersökningar träffar vi på flera analfabeter. Peru är ett brutalt klassamhälle. Här finns inga skyddsnet. Har du inga pengar svälter du.

Peru, liksom andra utvecklingsländer, har plundrats av västvärlden i hundratal år. Från den spanska erövringens guld och inkaskatter till dagens gas och koppar.

Kuba, med alla sina problem, visar trots allt att en mänskligare värld är möjlig. En värld vi behöver fortsätta att drömma om och att kämpa för. ■

Zoltan Tiroler

Dramatisk natur i Aguas Calientes

SE HIT!

65 år sedan revolutionens seger: Den 1 januari 2024 talade Miguel Díaz-Canel i Santiago de Cuba, Céspedesparken. Han underströk att Kuba har stått enat under sin fana ända sedan mambisernas tid. (Så kallades de kubanska frihetskämparna under självständighetskriget mot Spanien på 1800-talet.) Presidenten påminde om allt vad Kuba uppnått under de 65 år som gått sedan den 1 januari 1959: Jordreformen, nationaliseringarna av landets viktigaste tillgångar, bostadsutbyggnaden, hälsovården, utbildningen, garantierna för allas rätt till arbete. Han sa att allt detta har uppnåtts trots USA:s kriminella blockad, som hindrar landets fulla utveckling. Han framhöll också att det var viktigt att kritiskt och självkritiskt erkänna och diskutera misstag som begåtts och rätta till dem så fort det går. Att rätta till fel som begås är en del av revolutionen. Presidenten avslutade med att säga: "Låt oss bekräfta vårt åtagande att förändra allt som behöver förändras, utan att göra avkall på en enda av revolutionens principer!"

11 januari – Kuba stödjer Sydafrikas

anklagelser mot Israel: Kuba stödjer Sydafrikas beslut att stämma Israel för folkmord i Palestina inför FN:s internationella domstol i Haag. Kubas UD påpekar att Israel har begått detta folkmord under de 75 år de olagligt ockuperat områdena i strid mot FN-stadgan, internationell lag och många FN-resolutioner. Detta har nu, med kriget mot Gazas befolkning, tagit extrema proportioner som världens folk och regeringar måste stoppa.

De Alliansfria Staterna fördömer Israels krig i Gaza:

I Kampala, Uganda, den 19–20 januari höll de 120 Alliansfria Staterna sitt 19:e toppmöte. Från Kuba deltog vice president Salvador Valdés Mesa och utrikesminister Bruno Rodríguez. Toppmötet fördömde Israels militära anfall i Gazaremsan och krävde ett omedelbart eldupphör. I sitt tal inför mötet sa Kubas vice president: "Sen oktober har vi bevittnat ett av historiens grymmaste folkmord. Hur kan länderna i Väst, som anser sig vara så civiliserade, försvara mordandet av kvinnor och barn i Gaza, det urskillningslösa bombandet av sjukhus och skolor och att befolkningen berövas tillgång till dricksvatten och mat?" På toppmötet deltog 90 representanter – bland dem 30 statsöverhuvuden – från de 120 alliansfria staterna. FN:s generalsekreterare António Guterres deltog i mötet och påminde om att bland de i Gaza som Israel dödat fanns 152 FN-anställda.

Festival Jazz

Plaza: 21–28 januari hölls den årliga jazzfestivalen i Havanna och Santiago. I Havanna hölls hundratals konserter och andra uppträdanden på 14 olika platser, teatrar, muséer och kulturella institutioner. Till festivalen kom musiker och sångare från hela världen: USA, Mexiko, Kanada, flera olika länder i Latinamerika och Karibien, länder i Europa och Kina.

PAHO-delegation besöker Kuba:

19 januari tog Kubas hälsovårdsminister José Angel Portal Miranda emot en delegation från den panamerikanska hälsoorganisationen PAHO vars experter berömde Kubas unika nationella hälsovård. PAHO skriver på sin hemsida att Kubas hälsovårdssystem prioriterar hälsa som en mänsklig rättighet. I Kuba ses hälsan som väsentlig för människornas välbefinnande och är ett strategiskt utvecklingsmål för landet. PAHO betonar särskilt Kubas förebyggande hälsovård och omsorg om mödrar och barn.

Svensk-Kubanska Föreningens vittnesmål:

Det enda land som riktar sanktioner och blockad mot Kuba är USA. I 30 år har världens länder röstat i FN för att blockaden ska upphöra. Blockaden medför att ekonomiska transaktioner med Kuba tvingas till en lång, svår, krävande och ofta omöjlig process. Detta drabbar enskilda personer, organisationer, banker och företag.

Den som i Sverige vill skicka pengar till Kuba ställs inför nästan oöverstigliga problem. De flesta banker har inte ens Kuba på sin lista över utländska betalningsländer. Oavsett belopp kan kontoinnehavaren förvänta sig att få detaljerade frågor om vem mottagaren är, varför man vill skicka pengar, vad pengarna skall användas till och så vidare. Därefter beslutar banken ensidigt om betalningen ska genomföras eller inte.

Svensk-Kubanska Föreningen, en svensk ideell förening som arbetar för att förbättra relationerna mellan Sverige och Kuba, får ofta frågor från förtvivlade svenskar som inte kan föra över pengar till vänner eller släktingar på Kuba. Men vad som är ännu mer häpnadsväckande är att det finns fall där bankerna inte ens vill skicka pengar inom EU.

Några exempel:

- **En person i Finland** ville köpa en bok utgiven av Svensk-Kubanska Föreningen. Banken vägrade att föra över pengarna till Svensk-Kubanska Föreningens konto – ca 200 svenska kronor, 20 euro!
- **I våras**, i samband med en konferens i Oslo, behövde Svensk-Kubanska Föreningen föra över pengar till Cuba-föreningen i Norge. Banken krävde svar på en mängd frågor och betalningen blev försenad i flera veckor.
- **En person fick ett bidrag** på några tusen kronor från Svensk-Kubanska. Betalningen skulle gå till hans privata konto. Det tog flera månader och många bankkontakter innan transaktionen kunde slutföras.

- **Förra sommaren** var en betalning från Svensk-Kubanska till ett nederländskt rederi fryst i mer än en månad. Betalningen avsåg transport av en solidaritetscontainer från Göteborgs hamn till Rotterdam. Containern innehöll solidaritetsgåvor som samlats in av våra medlemmar och var avsedda för Kuba.

- **Banken drog beloppet** från vårt konto och spärrade kontot utan förvarning. Rederiet kontaktade oss först nyligen med anledning av att de ej fått betalningen. Vi kontaktade banken och ställdes inför ett batteri av frågor. Banken hävdar att de är ”skyldiga att följa sanktioner som införts av FN, EU och USA”. Men varför USA, och vad är de så kallade FN-sanktionerna?

- **Rederiet var på väg att** vidta rättsliga åtgärder mot Svensk-Kubanska Föreningen för att driva in fordran som de ej fått betalt för.

- **Något liknande har hänt** när vi skickat pengar till den humanitära organisationen mediCuba-Europa i Schweiz. Vi har fått detaljerade frågor om transaktionen. Detta kan orsaka förseningar på flera månader trots att det ofta handlar om nödfonder för naturkatastrofer och att överföringen sker i euro mellan två europeiska länder.

- **Samma problem** som med mediCuba-Europa har upprepade gånger uppstått i samband med stödet till den baskiska nyhetskanalen Cubainformación.

- **I våras anordnades** en internationell konferens i Göteborg om sjukdomarna Alzheimer och Parkinson. När de inbjudna kubanerna skulle betala hotellnotan accepterade inte banken betalningen.

Banken ifrågasatte också vårt stöd till den internationella tribunalen mot blockaden. Vårt solidaritetsstöd på 1 000 euro, adresserat till föreningen Solidaritet med Kuba i Belgien, en överföring mellan två ideella föreningar inom EU, fördröjdes och banken krävde svar på:

- 1) Var kommer konferensen att äga rum? Vänligen ange fullständigt namn och fullständig adress till platsen.
- 2) Vilka är namnen på gästtalarna, och har någon av talarna kopplingar till USA?
- 3) Vem är arrangör av denna konferens? Vänligen ange arrangörens namn och adress.

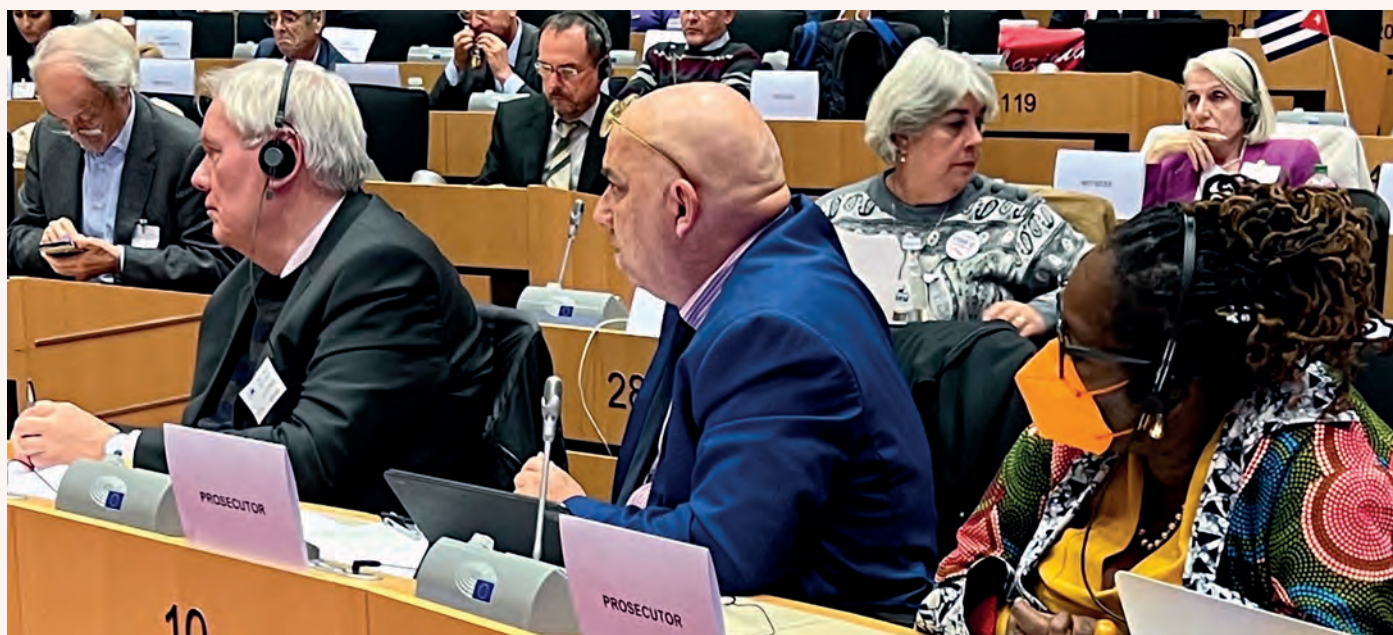
Ovanstående är bara några exempel på hur blockaden drabbar svenska organisationer som försöker utöva sin demokratiska rätt till solidaritet och som ett led i detta göra betalningar inom EU och Schengen.

Men blockadens räckvidd är mycket större. Exempelvis har det svensk-schweiziska företaget ABB tvingats bryta förbindelserna med Kuba, vilket lett till att Kuba förlorat närmare tre miljoner dollar.

Varken FN, EU eller Sverige tillämpar sanktioner mot Kuba. Tvärtom hävdar deras regeringar att de är emot blockaden. I FN röstar EU år efter år mot USA:s blockad. År 2020 skrev EU: ”EU och dess medlemsstater anser att de unilaterala åtgärder som USA vidtagit mot Kuba måste upphöra. ... De åtgärder som vidtagits mot Kuba påverkar EU:s intressen negativt och strider mot allmänt accepterade regler för internationell handel”. Trots detta vägrar svenska banker att genomföra transaktioner som har minsta koppling till Kuba.

Detta orsakar onödigt lidande för människor på båda sidor om Atlanten. Är det rimligt att transaktioner inom Europa skall avgöras av en främmande makt? Om bankerna fruktar amerikanska sanktioner, varför skyddar inte EU och svenska myndigheter sina företags, bankers och medborgares rättigheter? ■

Svensk-Kubanska Föreningen
Matías Diessler, ordförande

Tribunalens åklagare: Jan Fermon, Belgien, Antonio Segura Hernández, Spanien, Nana Gyamfi, USA. Foto: Martin Arovén.

Internationella Tribunalen om USA:s sanktioner mot Kuba Bryssel 16-17 november 2023

Från Svensk-Kubanska Föreningen deltog nationelle ordföranden Matías Diessler, Martin Arovén från Stockholm, Alicia Belmar och Juan Carlos Sepúlveda från Växjö och Bengt Olof Andersson från Uddevalla. Från Sverige deltog också Hans Öhrn, ordförande i Sveriges Fredsråd.

Kubas kamp är vår kamp!

Tribunalen, som ägde rum i en av EU-parlamentets lokaler, var en mäktig händelse, resultatet av ett intensivt förarbete av progressiva EU-parlamentariker från Spanien, Tyskland, Frankrike, Italien, Belgien, Irland och Portugal. Också ett intensivt förarbete från Kubas sida.

Inramningen utgjordes av Tribunalens sex domare från Tyskland, Portugal, USA, Italien och Grekland, samt tre åklagare från USA, Spanien och Belgien.

Vittnesmålen lämnades av jurister, forskare, kubanska mammor och läkare som vittnade om hur blockaden hindrar vården på Kuba, journalister, politiker, representanter för stiftelser, solidaritetsorganisationer, företagare, kulturarbetare från Kuba och mängder av aktivister. Några personligheter: Dr Franco Cavalli, mediCuba-Europa;

Gerold Schmidt från Rosa Luxemburgstiftelsen i Berlin; José Manzaneda, journalist, ordförande för Euskadi-Cuba och koordinator för Cubainformación i Spanien; företagare från Spanien och Italien, Michel Lambert, fransk parlamentsledamot och ordförande för Nationalförsamlingens Vänkskapsgrupp Francia-Cuba; AICEC, en organisation för kulturellt och ekonomiskt utbyte mellan Italien och Kuba; Mogens Lykketoft, socialdemokratisk politiker från Danmark, under två år ordförande för FN:s generalförsamling. Solidaritetsrörelser såsom Netzwerk Cuba, Angelika Becker, Solidaritetsnätverk med Kuba samt Cuba Si från Tyskland; Wim Leysens, koordinator för Häv blockaden mot Kuba i Belgien; Brenda López, ung aktivist från USA; ordförande för Försvara Kubas Suveränitet, Manolo Garcia; MESC, den samlade solidaritetsrörelsen i Spanien med Kuba; Victor Fernández, France-Cuba; Marco Papacci ANAIC Italiens nationella vänkskapsförbund med Kuba; Rob Miller, Open University UK och CSC, Kampanjen Solidaritet med Kuba

i Storbritannien; Samuel Wanitsch, Cuba Sí Schweiz; Svensk-Kubanska Föreningen och Sveriges Fredsråd, Susanne Wind, Dansk-Cubansk Forening; representanter för Österrike, Irland och Malta.

Det gäller för oss att hålla våra erfarenheter från tribunalen levande. På eftermöte med ICAP:s ordförande Fernando González presenterade deltagarna förslag och initiativ om hur vi ska gå vidare på bred front. Vi bör organisera aktiviteter för att fördöma att Kuba uppförts på listan över länder som sponsrar terrorism. Vi måste fortsätta att sprida information om och fördöma blockaden och hela tiden kräva av våra EU-ledamöter, politiska ledare och andra personligheter att fördöma blockaden och andra ensidiga åtgärder mot Kuba. För detta är Tribunalens domslut ett värdefullt dokument att använda.

Kuba lever och arbetar! Kubas kamp är vår kamp! ■

Martin Arovén

DOMSLUTET

De omfattande politiska och ekonomiska sanktionerna som USA sedan 1960 utövat mot Republiken Kuba strider mot internationell rätt. Dessa sanktioner bryter framför allt mot artiklarna 2.4 och 2.7 i FN-stadgan om skydd för staternas suveränitet, självbestämmande och förbud mot intervention, mot artiklarna i 1948 års allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (UDHR), mot 1966 års internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR), liksom mot bestämmelserna i Världshandelsorganisationen (WTO) om skydd för handelsfriheten och mot ett flertal bestämmelser i Fördraget om Europeiska Unionen (FEU, Maastrichtfördraget).

Fakta i målet

Sedan 1960 har USA konstruerat ett alltmer omfattande nätverk av sanktioner riktat mot alla delar av Kubas samhälle och sociala liv. Sanktionerna tränger in i och påverkar djupt den kubanska befolkningens levnadsvillkor. Byggande vidare på *Trading with the Enemy Act* – lagen om handel med fienden – från 1917, antog USA:s regering en rad ytterligare lagar och förordningar efter revolutionen på Kuba 1959. I dessa ingår *Foreign Assistance Act* från 1961, *Cuban Assets Control Regulations* från 1993, *Cuban Democracy Act* från 1992, den så kallade Torricellilagen, *Cuban Liberty and Democratic Solidarity Act* från 1996, den så kallade Helms-Burtonlagen och *Trade Sanctions Reform and Export Enhancement Act* från 2000. Syftet med alla dessa åtgärder var att förstöra revolutionens sociala, ekonomiska och kulturella landvinningar. Så tidigt som 1960 formulerade Lester Mallory, vice utrikesminister med ansvar för Västra hemisfären, öppet USA-administrationens strategi: målet var att försvaga den kubanska ekonomins livskraft, framkalla hunger och förtvivlan och utså missnöje för att driva fram ett regimskifte. Bokstavligen: ”Alla till buds

stående medel bör omedelbart vidtas för att försvaga Kubas ekonomi [...] [genom att] neka pengar och förnödenheter till Kuba för att minska reallöner, framkalla hunger, desperation och att regeringen störtas”. Dessa kriminella principer har sedan dess väglett USA:s sanktionspolitik mot Kuba.

Tribunalen hörde ett stort antal vittnen och samlade in omfattande bevisning under två dagars utfrågningar. Den har hört de detaljerade anklagelserna mot USA-administrationen och granskat argumenten till försvar för den. Den har fått redogjort för sig många exempel på hur sanktionerna påverkar nästan alla områden av samhällslivet, vilket visar att det är fråga om en total blockad av Kuba med ständigt nya restriktioner. Den lättnad för resor och penningöverföringar till och från Kuba som infördes under president Barack Obama upphävdes av Donald Trump-administrationen, och situationen förvärrades med ytterligare åtgärder. President Bidens regeringskifte medförde inte heller någon lättnad.

Sanktionerna påverkar hela den ekonomiska och finansiella sektorn och undergräver Kubas teknologiska suveränitet, som är avgörande för landets ekonomiska utveckling och tillgång till tekniska innovationer. Internationella betalningstransaktioner är stängda för Kuba, vilket framgår tydligt av hur det fungerar i praktiken såsom redovisats i denna tribunal. Inget annat land konfronteras med samma hårda villkor i sin strävan till teknisk modernisering.

Sanktionerna har orsakat allvarliga skador på hela den offentliga hälsosek-

torn. Hälsovårdssystemet på Kuba har fått världsomfattande erkännanden för sin exemplariska vård av befolkningen, men också för de enastående resultaten i dess farmaceutiska forskning och läkemedelstillverkning. Blockadens extraterritoriella effekter (dvs. hur USA pressar andra länder att lyda dess blockadlagar mot Kuba) har allvarligt försvårat och mycket ofta omöjliggjort import av nödvändiga komponenter för tillverkning av läkemedel samt förhindrat eller försvårat Kubas internationella medicinska samarbete. Blockaden drabbar Kuba med stora extra kostnader. Exempelvis under perioden april 2019 – mars 2020 orsakade blockaden extra kostnader inom hälsosektorn på 239 803 690 dollar, en ökning med nästan 80 miljoner jämfört med året innan.

Blockaden har orsakat en ständig minskning av tillgången på bränsle, vilket inte bara hindrar allt arbete för industriell utveckling, utan också driver upp kostnaderna för dagliga förnödenheter för befolkningen. Detta märks också tydligt inom jordbruket, för vilket sanktionerna har dramatiska konsekvenser, vare sig det gäller import av gödnings- och ogräsbekämpningsmedel eller utrustning, såsom reservdelar till bevattningssystem. Inte heller Kubas internationellt erkända utbildningssektor är förskonad från sanktionerna. På grund av bristen på utländsk valuta försvåras alla möjligheter till undervisning online, internationellt utbyte och försörjning av skolor och universitet med nödvändig utrustning och undervisningsmaterial. Blockaden av telekommunikations- och informationstekniksektorn

Foto: Martin Arovén

har en negativ inverkan på kubanernas möjligheter att få tillgång till adekvat utrustning, bättre tillgång till internet och datorisering.

Sammantaget har de bevis som samlats in från vittnen, videor och dokument visat på en koncentrerad attack mot det kubanska samhällets grundläggande strukturer, dess möjligheter till försörjning och utveckling. Denna attack är unik och saknar motstycke i historien när det gäller varaktighet och omfattning.

II.

Detta utövande av sanktioner mot Republiken Kuba kränker internationell rätt i alla avseenden. Detta erkändes också nyligen av FN:s generalförsamling i dess resolutioner av den 23 juni 2021 (A/RES/75/289), den 3 november 2022 (A/RES/77/7) och den 4 november 2023 (A/78/L.5) då generalförsamlingen ställde sig bakom Kubas resolution där USA uppmanades att upphäva sina blockadlagar.

1. Sanktionerna kränker tydligt Kubas suveränitet, som skyddas enligt artikel 2.1 i FN-stadgan, och förbudet mot intervention enligt artikel 2.4 och 2.7. Den 4 november 2023 uppmanade FN:s generalförsamling, med en överväldigande majoritet på 187 röster mot 2 och 1 nedlagd röst, för 31:a gången stater att ”avstå från att utfärda och tillämpa lagar och åtgärder av det slag som refereras till i inledningen till denna resolution” (dvs. Helms-Burtonlagen). Resolutionen bygger på det tydliga beslutet att ensidiga sanktioner är

olagliga om deras effekter överskrider en viss nivå av allvarlighetsgrad. Även om denna tröskel inte definieras, lämnar sanktionernas varaktighet, omfattning och syfte inget tvivel om att de är olagliga. USA kan inte heller åberopa några grunder för att rättfärdiga sanktionerna. Sanktionerna kan inte betraktas som ett svar på ageranden som man anser skulle strida mot internationell rätt. Om man avser nationaliseringen efter revolutionen av fastigheter som ägdes av USA-medborgare, skedde denna åtgärd faktiskt i enlighet med principen om varje stats suveränitet över sina naturresurser (FN:s generalförsamling Res. 1803v. 14 december 1962) och var legitim. Dessutom syftar Helms-Burtonlagen och sanktionerna uttryckligen till helt andra mål, inte till återbetalning eller kompensation utan till regimskifte. USA kan inte heller åberopa säkerhetsskäl för sitt agerande. USA:s regering har satt upp Kuba på sin lista över stater som påstås stödja terrorism, trots att Kuba aldrig hotat USA.

2. USA:s sanktioner mot Kuba kränker också ett flertal mänskliga rättigheter, i synnerhet de som ingår i FN:s Konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR) från 1966. Dessa rättigheter är lika bindande och tvingande som de politiska och medborgerliga rättigheterna. Redan 1997 konstaterade *Kommittén för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter* att ensidiga ekonomiska åtgärder ”ofta orsakar betydande störningar i distributionen av livsmedel, läkemedel och sanitär utrustning,

äventyrar matkvaliteten och tillgången till rent dricksvatten, allvarligt stör funktionen hos grundläggande hälso- och utbildningssystem och underminerar rätten till arbete”.

Denna tribunal har bevisat att dessa skadliga konsekvenser har drabbat kubanerna. Det betyder att rätten till arbete (artikel 6 i ICESCR) under rättvisa och gynnsamma förhållanden med löner som möjliggör ett värdigt liv (artiklarna 7 och 11 i ICESCR) kränks. Som ett resultat av inflationen ökade det genomsnittliga priset på standardkorgen av varor och tjänster (ö.a. motsvarande konsumentprisindex) med nästan 29 procent enbart mellan januari och oktober 2022. Från oktober 2021 till oktober 2022 ökade inflationen med nästan 40 procent. I denna situation spelar inte bara den importerade inflationen från världsmarknaden en nyckelroll, utan det handlar i huvudsak om brist på utländsk valuta, vilket förvärras av de intensifierade effekterna av blockaden och USA-regeringens obehagliga jakt på alla Kubas inkomstkällor.

På samma sätt kränks rätten till hälsa (artikel 12 i ICESCR) permanent genom hindren för import av medicinsk utrustning till kliniker och farmaceutiska produkter för produktionen av egna läkemedel.

Rätten till utbildning (artikel 13 i ICESCR) och rätten till vetenskap och kultur (artikel 15 i ICESCR) är också allvarligt hotade och försvagade av bristen på utrustning och undervisningsmaterial och av att internationella

kontakter inom vetenskap och kultur hindras.

Till skillnad från samtliga EU-medlemsstater, var och en för sig, har varken USA, Kuba eller EU som organisation ratificerat ICESCR. Det råder dock enighet i den internationella akademiska världen om att dessa mänskliga rättigheter av sedvana även är bindande för stater och statsförbund.

3. Sanktionernas syfte är att begränsa Kubas handel med andra stater, blockera import och export av viktiga varor och tillintetgöra finansiella transaktioner. De strider därför mot många bestämmelser i internationell handelsrätt som fastställts i Världshandelsorganisationens WTO:s lagstiftning. Till exempel förbjuder artikel XI i 1947 års allmänna tull- och handelsavtal (GATT), som USA anslutit sig till, begränsningar av import och export. Frysning av tillgångar och begränsning av internationella överföringar och betalningar är också förbjudet. Artikel III, sektion 2, i Överenskommelser inom ramen för Internationella Valutafonden (IMF) från 22 december 1945 stipulerar också att medlemmarna måste avstå från alla restriktioner på löpande betalningar och diskriminerande valutapraxis. Artikel XVI (1) GATS (Allmänna tjänstehandelsavtalet 1995) föreskriver att WTO-medlemmar, såsom USA, måste garantera personers rörelsefrihet i specifika reglerade tjänstesektorer. Även här finns undantag av hänsyn till väsentliga säkerhetsintressen (artikel XIV bis GATS), men detta är inte tillämpligt på USA:s relationer till Kuba. Varken Kubas militära, politiska eller ekonomiska verksamhet utgör ett hot mot USA. Slutligen vägrar USA att använda WTO:s system för att lösa handelstvister, vilket uttryckligen föreskrivs i artikel III.7, bilaga 2 till GATT 1994. Regler och tillvägagångssätt för att lösa tvister: "...i avsaknad av en ömsesidigt godtagbar lösning är det första syftet med tvistlösningen vanligtvis att säkerställa att de berörda åtgärderna [i detta fall blockaden] dras tillbaka om dessa visar sig vara oförenliga med bestämmelserna i något av de avtal som omfattas". USA har aldrig varit intresserat av en fredlig lösning på tvisten, eftersom syftet är att försvaga Kubas ekonomi för att kunna störta regeringen.

4. Sanktionerna mot Kuba har långtgående effekter på andra stater och på företag i andra stater, vare sig det gäller handel, finans, investeringar eller turism. FN:s generalförsamling har i sina återkommande resolutioner som kräver ett slut på USA:s sanktioner särskilt tagit fasta på Helms-Burtonlagen, eftersom den "extraterritoriellt påverkar andra staters suveränitet, legitima intressen hos enheter eller personer under deras jurisdiktion, frihandel och navigation" (UN DOC A/RES/74/7). År 1996 fördömde EU lagar och förordningar med extraterritoriell verkan som brott mot internationell rätt, eftersom de inkräktar på främmande staters suveränitet i strid med förbudet mot intervention. Med EU:s så kallade blockeringsstadga (EC:s Europarådets förordning nr 2271/96 den 22 november 1996) förbjöd man till och med europeiska företag att lyda de extraterritoriella lagarna. EU deklarerade att i EU är alla utländska domslut baserade på sanktioner riktade mot tredje land ogiltiga. EU beslutade att man har rätt till kompensation för skador och förluster som orsakats av sådana domslut.

Rättsliga åtgärder med extraterritoriella effekter bryter också mot centrala principer i Maastrichtfördraget, t.ex. nr 3 och 4: "Alla stater har också extraterritoriella skyldigheter att respektera, skydda och uppfylla ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter" och nr 13: "Stater måste avstå från handlingar och försummelser som skapar en verklig risk extraterritoriellt för att upphäva eller försämra åtnjutandet av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter". Slutligen innehåller princip nr 22 ett uttryckligt krav: "Staterna måste avstå från att vidta åtgärder, såsom embargon eller andra ekonomiska sanktioner, som skulle leda till att ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter omintetgörs eller försvåras [...]. Staterna måste under alla omständigheter avstå från embargon och likvärdiga åtgärder mot varor och tjänster som är nödvändiga för att uppfylla grundläggande skyldigheter."

Enligt internationell straffrätt, kodifierad i Romfördraget från 1998, utgör allmänna eller systematiska angrepp mot civilbefolkningen brott mot mänskligheten. Till sådana angrepp räknas utrotning, förslavning, deportering eller tvångsfördrivning, berö-

vande av fysisk och intellektuell frihet, förföljelse av en grupp på politiska, rasmässiga, etniska eller nationella grunder etc. Här undergräver blockaden, även om den kallas embargo eller sanktioner, människors liv, frihet, rättigheter och värdighet och är ett brott mot mänskligheten. Blockad är en av de mest förrädiska, olagliga och illegitima formerna av krigföring, även om internationella fördrag och lagar åberopas för att kamouflera blockaden.

Enligt artikel II i Genèvekonventionen 1948 om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord, punkt c, utgör "att avsiktligt tillfoga en grupp livsvillkor som beräknas leda helt eller delvis till dess fysiska undergång", en handling som innebär folkmord. Den dramatiska och enorma effekten av USA:s ovannämnda lagar och förordningar, upprätthållna i mer än 60 år, visar också att ingen blockad har varit så omfattande, långvarig och brutal som den som USA upprätthållit mot Kuba. Blockaden har resulterat direkt och indirekt i många förluster i mänsklighet.

USA:s beslut att fortsätta blockaden tills, som USA föreställer sig, det kubanska folket viker sig, visar att USA är fast besluten att fortsätta blockaden även om det med beräkning på lång sikt orsakar den fysiska förintelsen av åtminstone en del av Kubas folk. En sådan inställning skulle kunna vara liktydig med folkmordsbrott.

5. Eftersom de många sanktionerna och de USA-lagar som de grundar sig på är olagliga, måste de avskaffas. USA måste betala skadestånd för den skada som åsamkats den kubanska staten, dess företag och medborgare. ■

Bryssel, 17 nov 2023

Norman Paech, professor emeritus i juridik och expert på internationell rätt, Tyskland

Suzanne Adely, National Lawyers Guild, USA

Ricardo Avelãs, advokat, expert på förvaltningsrätt, Portugal

Daniela Dahn, författare och journalist, Tyskland

Simone Dioguardi, expert på internationell handelsrätt, Italien

Dimitris Kaltsonis, professor i stats- och rättsteori, Grekland

Clare Daly

Irland

Clare Daly är ledamot från Irland i Europaparlamentets vänstergrupp GUE/NGL. Här följer hennes tal:

Det är en stor ära för mig att delta i denna Internationella domstol detta det 61:a året av USA:s tyranniska och illegala blockad mot Kuba. Vi samlas här idag med målet att få ett slut på blockaden. Detta är nu ännu mer angeläget och nödvändigt. Det som redan tidigare var en mördande policy intensifierades under Trump-administrationen 2019. Blockaden mot Kuba är ett exempel på den så kallade regelbaserade internationella ordningen, denna kliché som de har hittat på i USA och i västvärlden för att låtsas stödja internationell rätt. Men vad de faktiskt gör är att själva diktera reglerna och få alla andra att följa dem. Kronjuvelen i detta hyckleri i USA är riktat mot Kubas folk, som bara vill ha rätt att själva bestämma över hur de styr sitt eget land. Därför utsätts de för detta ensidiga ekonomiska krig från USA.

USA bryter mot internationell rätt och de mest fundamentala mänskliga rättigheter. Varför händer detta? Därför att Kuba har visat att människor som arbetar tillsammans kan lösa verkliga problem. Vi ser vad som är möjligt när många människor delar ett gemensamt mål. Vi ser att det kontrasterar mot våra egna samhällen. Vi kan ge ut alla pengar i världen för att lösa ett problem, och det går helt enkelt inte, för det fungerar inte för de som bor i landet. I Irland har vi på 18 år inte lyckats bygga ett enda barnsjukhus. Kan ni föreställa er att något sådant skulle hända i Kuba? Naturligtvis inte! Skillnaden är att kubanerna äger sitt samhälle, men de av oss som bor i västvärldens länder, vi är bara hyresgäster i våra länder!

Vi vet att Kuba har uthärdat enorma påfrestningar, fientligheter och svårigheter under denna blockad. Livet är otroligt svårt för Kubas folk. Men trots det: Kuba inte bara överlever, Kuba är inte bara obruten, Kuba är

”Kubanerna äger sitt samhälle, men vi i Väst är bara hyresgäster i våra länder.”

faktiskt ledande i världen inom vissa områden. Det är fantastiskt vad Kuba har uppnått. Inget annat land än Kuba har riktat in hela sin statsapparat mot uppgiften att motstå klimatförändringarna. Det har Kuba gjort, och Kuba har visat vägen. När alla länder dignade under pandemin, och de parasitiska läkemedelsföretagen i Väst stred över patenträttigheter, var det Kuba som utvecklade de vacciner som nu alla har tillgång till och som är en resurs för mänskligheten.

Bild från Tribunalens video

Detta är underverk, särskilt eftersom de genomfördes i ett Kuba under belägring. Men det ger oss en glimt av att en annan slags värld är möjlig och absolut nödvändig att bygga överallt. Om detta är vad Kuba kan uppnå med sina händer bundna bakom ryggen, hur mycket mer skulle inte ett ohindrat Kuba kunna göra? Hur mycket mer kan vi inte alla göra ohindrade?

USA:s blockad mot Kuba är inte bara en tyrannisk dominans över ett fritt folk, inte bara ett grymt och kriminellt angrepp på miljoner kubaners självbestämmande och välbefinnande. Det håller faktiskt hela världen tillbaka. Blockaden hotar och angriper arbetarklassens människor och arbetarrörelser över hela världen. Och därför är vi stolta över att stå värdar för denna tribunal här idag för att höra de vittnesmål som kommer att kräva det fullständiga slutet på blockaden.

Franco Cavalli Schweiz

Franco Cavalli är cancerläkare och ledare för solidaritetsorganisationen mediCuba-Europa. Här följer hans vittnesmål i sammandrag:

Jag har samarbetat med Kubas hälsovårdsmyndigheter sedan 1985 och varit i Kuba många gånger. 1991, under specialperioden i Kuba, skapade vi organisationen mediCuba–Schweiz för att hjälpa Kuba under denna period. Vi visste att Kubas hälsovårdssystem var mycket bra, var viktigt för många länder i världen och rekommenderat av WHO som ett exempel för andra utvecklingsländer.

Senare utvidgade vi vår organisation till mediCuba–Europa, som nu omfattar 14 europeiska länder. Vi vet inte exakt hur mycket vi har bidragit med, men uppskattar det till mer än 30 miljoner euros under 30 år. Vi samordnar våra insatser med Kubas hälsoministerium, men vi har också direkt kontakt med sjukhus och medicinska forskningscentra. Så vi vet hur situationen är på basnivå.

Vi skulle kunna bidra med flera vittnesmål om vad blockaden har orsakat Kuba. Jag ska ge några exempel.

Jag kan nämna åtta fall av cancer – fem av dem gäller barn – där behandling inte kunde ges eftersom mediciner saknades, och det berodde på blockaden. Läkemedlet *Actinomycin D*, som är viktigt för behandling av cancer hos barn, tillverkades fram till år 2009 av ett företag i Mexiko. Sedan köptes detta företag upp av USA-ägda American Merck, som nu är det enda företaget i världen som producerar detta läkemedel. Så Kuba kan inte längre köpa läkemedlet. Under 10 år såg mediCuba–Europa till att läkemedlet ändå kom till Kuba. Idag finns det ersättning med generiska läkemedel från Kina.

Jag har tills nyligen varit medlem i en kommitté i WHO som fastställer vilka läkemedel som är nödvändiga och som alla länder behöver ha tillgång till för

sina medborgare. Det finns flera av dessa läkemedel som Kuba är utestängd från, antingen eftersom de bara tillverkas i USA eller för att de är för dyra, och då är de höga kostnaderna orsakade av blockaden.

Tillsammans med Pedro Kouri-institutet i Kuba – som forskar kring smittsamma sjukdomar – har mediCuba–Europa finansierat tre nya laboratorier där människor kan testas och få sjukdomar diagnosticerade. Dessa laboratorier finns i Santiago, Villa Clara och Pinar del Río. Tillsammans med laboratoriet i Havanna blir det fyra platser i landet som kan ta emot och analysera prover utan att långa transporter av proverna behöver göras.

För att klara detta behövde vi köpa in en stor mängd utrustning, och det tog lång tid. Ofta när vi ville köpa, och säljaren fick klart för sig att det gällde

Bild från Tribunalens video

”Flera läkemedel kan Kuba inte köpa eftersom de bara tillverkas i USA.”

Kuba, fick vi beskedet att ”då kan vi inte sälja till er”. Och om vi kunde komma överens med en säljare så var det ändå ofta svårt att genomföra den finansiella transaktionen – beroende på blockaden! Detta projekt har fördröjts i årtal på grund av blockaden!

Mitt sista exempel handlar om covid-pandemin. I november 2020 var jag i Havanna för att hjälpa Finlayinstitutet att utveckla vaccinet Soberana. Vi behövde förse institutet med viss utrustning. Vi behövde också förse Kuba med ett stort antal kanyler. Jag är absolut säker på att om inte de svårigheter som blockaden orsakar hade funnits så skulle Kuba kunnat producera vaccinet mycket snabbare och startat sin vaccinationskampanj mycket tidigare. Då skulle tusentals liv kunnat räddas som nu gick till spillo i covid-pandemin. ■

Belinda Sánchez Kuba

Belinda Sánchez är forskare och arbetar sedan mer än 30 år på CIM, Kubas Centrum för molekylär immunologi i Havanna.

CIM framställer produkter för diagnos och behandling av sjukdomar relaterade till människans immunsystem. CIM forskar också om och framställer mediciner och vacciner mot olika typer av cancersjukdomar.

Här följer Belinda Sánchez vittnesmål i sammandrag:

USA:s blockad påverkar kubanska forskares vetenskapliga arbete på många sätt:

När vi måste vända oss till andra länder för att skaffa reagenser och råvaror som har sitt ursprung i USA blir inköpen upp till 20 procent dyrare och tar lång tid. Det påverkar och fördröjer Kubas forskning. Om vi från andra länder lyckas köpa forsknings- och produktionsutrustning som innehåller 10 procent eller mer av komponenter tillverkade i USA innebär det att vi inte kan få tillgång till reservdelar när det behövs.

USA:s banker, och många banker i andra länder, accepterar inte penningöverföringar från kubanska banker. Det innebär att när de betalningar vi gjort för patent och vetenskapliga tidskrifter löper ut blir resultatet att vi förlorar patentet och att kubanska författare av vetenskapliga artiklar förbjuds publicera sig i tidskriften igen. År av forskning på människors hälsa kastas bort. Bara på CIM har detta hänt för 24 tidskrifter inom cancerterapi.

Företag i USA och andra länder upplever risker att göra affärer med Kuba. Detta påverkar exporten av våra högkvalitativa bioteknikprodukter, som skulle kunna lindra miljoner människors hälsoproblem. Det är också svårt att hitta partners utomlands som vill ta riskerna att investera i utveckling och

marknadsföring av Kubas bioteknikprodukter. Allt detta påverkar Kubas ekonomi negativt. Kuba har unika produkter, som lungcancervaccinet CimaVax och diabetesläkemedlet Heberprot-P, som idag inte når sjuka människor bara för att det är mediciner av kubanskt ursprung.

Kuba har internationellt vetenskapligt samarbete med länder i Europa, Asien och Latinamerika, men det vetenskapliga samarbetet med USA är mycket begränsat. Under det senaste året har Kubas vetenskapliga samarbete med

Foto: Martin Arovén

”Kuba har unika läkemedel som idag inte når sjuka människor bara för att det är mediciner av kubanskt ursprung.”

länder utanför USA påverkats av att forskare från dessa länder inte kan komma till Kuba, till exempel för att delta i konferenser, eftersom de därefter inte får tillstånd att delta i konferenser i USA.

Under covid-pandemin skapade vi egna vaccin för att skydda vår befolkning, men om inte USA:s blockad hade fördröjt vår tillgång till nödvändiga råvaror för att skapa vaccinen hade vi hunnit rädda många fler liv. ■

Foto: Martin Arovén

Yamila González Kuba

Yamila González är jurist, medlem av Kubas Nationella Juristunion, doktor i rättsvetenskap och professor vid den juridiska fakulteten vid Havannas universitet.

2022 valdes hon in i FN-organet CE-DAW som övervakar genomförandet av konventionen mot all slags diskriminering av kvinnor.

Här följer i sammandrag hennes fördömande av olagligheten i USA:s blockad mot Kuba:

Blockaden innebär tvångsåtgärder från USA:s regering för att krossa den kubanska revolutionen och återta kontrollen över Kuba och återvända till det läge som rådde före 1959. För att uppnå detta ska kubanerna hindras tillgång till grundläggande medel för sin överlevnad.

USA har mer än 30 lagar och förordningar för att genomföra blockaden med början i 1917 års lag om handel med fienden. 1992 års lag, känd som Torricellilagen, bekräftade blockadens extraterritorialitet. 1996 års lag, Helms-Burtonlagen, strävade efter att internationalisera blockaden. Lagen nekar inresa till USA för företagare (och deras släktingar) som investerat i egendom som "konfiskerats" på Kuba.

Blockaden är inte en bilateral fråga mellan Kuba och USA, utan den tillämpas extraterritoriellt och påverkar företag och medborgare i andra länder, och angår i hög grad andra staters suveränitet. I skydd av blockadlagarna tillämpar USA sanktioner mot USA-företag och andra länders företag för att de gör affärer med Kuba. Sjuka människor i Kuba kan inte få de mediciner de behöver om några komponenter i medicinerna har ursprung i USA.

Ingen blockad har någonsin varit så lång, så omfattande och så brutal som den USA upprätthållit mot Kuba. Blockaden kvalificerar sig som en folkmordshandling enligt artikel II C i Genèvekonventionen från 1948 om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord. Vidare är blockaden en form av ekonomisk krigföring enligt lagen om sjökrigföring antagen av London Naval Conference 1909.

Två grupper av internationella överenskommelser har kränkts genom USA:s blockad. Den första gruppen är FN:s stadga och resolution 2625 antagen av generalförsamlingen 1970: "Principer för internationell rätt som styr vänskapliga förbindelser och samarbete mellan stater". Den andra gruppen omfattar allmänna förklaringar om medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

USA:s blockad mot Kuba bryter mot de viktigaste normer som erkänns i modern internationell rätt, den försöker hindra det kubanska folket, medborgare i tredje land och USA:s egna medborgare från att fullt ut åtnjuta mänskliga rättigheter. Denna politik har varit avsedd att undergräva vårt lands och andra FN-medlemsstaters

"Ingen blockad har någonsin varit så lång, så omfattande och så brutal som den USA upprätthåller mot Kuba."

suveränitet. Det nätverk av order, förordningar och lagar av extraterritoriell karaktär som utgör blockaden förkastas och fördöms av breda delar av det internationella samfundet som en skymf mot Kubas suveränitet och oberoende. ■

Brenda López USA

**Brenda López grundade kommittéerna
Los Angeles Hands Off Cuba och
Cleveland Ohio Hands Off Cuba.**

**Här följer ett sammandrag av hennes
vittnesmål:**

I USA luras vi att tro att alla har lika möjligheter att ha kontakt med och utbyta åsikter med hela världen, men verkligheten är något helt annat. Här är några exempel på vad ungdomar i USA går miste om beroende på USA:s sanktioner mot Kuba:

På grund av USA:s placering av Kuba på listan över länder som sponsrar terrorism täcker inte utbildningsinstitutioners försäkringar resor till Kuba. Det har avsevärt minskat resandet och utbildningsutbytet mellan USA och Kuba. Den som inte är student har mycket begränsade möjligheter att resa till Kuba utan att riskera åtal.

Färre än 6 procent av utexaminerade läkare i USA är färgade. Läkarutbildningen medför en studieskuld på mer än 210 000 dollar. Men Kuba erbjuder fattiga och färgade ungdomar i USA utbildning till läkare vid Latinamerikanska Läkarhögskolan i Havanna. När de återvänder till USA arbetar de i fattiga områden där USA-utbildade läkare vägrar att tjänstgöra.

Blockaden skapar gigantiska hinder för vetenskapligt samarbete mellan forskare i USA och Kuba. Vetenskapliga tidskrifter i USA publicerar sällan arbeten av kubanska forskare, och när de gör det har Kuba inte tillgång till dem på grund av internetrestriktioner. Forskare i USA och Kuba hindras att knyta kontakter och arbeta tillsammans med angelägna problem, som covidpandemin, som påverkar människor över hela världen.

Jordbrukare i USA skulle vilja sälja mer jordbruksprodukter till Kuba, men

”På grund av blockaden kan ungdomar världen över inte samarbeta för att bekämpa klimatförändringarna.”

kan inte göra det på grund av blockaden. I Cleveland antog stadsfullmäktige en resolution som krävde ett slut på blockaden.

USA går miste om en miljard dollar i jordbruksexport varje år. En ökning av USA:s export till Kuba skulle stimulera till fler jobb för unga människor på gårdar, i fabriker och butiker. Exporten till USA skulle hjälpa både den kubanska och den amerikanska ekonomin.

I USA har tiotusentals ungdomar gått ut i klimatdemonstrationer för att uttrycka sin oro och rädsla för de ansvarigas brist på åtgärder för att ta itu med vår klimatkris. Men Kuba tar itu med aktuella miljöfrågor genom sin miljöplan *Tarea Vida*. Redan namnet (Uppgift Liv) ger en antydning om den humanitära inställning som kubanerna har till klimatförändringarna. Detta har visat sig i skillnaderna mellan hur orkaner hanteras. I orkanen Isabel 2003 dog fler amerikaner än kubaner dog under 6 större orkaner från 1996

Foto: Martin Arovén

till 2002. FN har upprepade gånger nämnt Kuba som en global modell för riskreducering och beredskap för klimatförändringar. Som ett resultat av blockaden kan ungdomar världen över inte samarbeta för att bekämpa klimatförändringarna.

Unga människor i USA söker efter alternativ och lösningar i ett samhällssystem som ständigt visar att det inte har vårt bästa i åtanke. När vår regering hindrar oss från att knyta kontakter med andra och bygga en bättre framtid tillsammans måste vi verkligen ifrågasätta vad det är de egentligen försöker dölja för oss. Vad jag har sett när jag besökt Kuba skiljer sig mycket från vad som framfördes i medier när jag växte upp. USA måste häva blockaden och ta bort Kuba från listan på länder som sponsrar terrorism. Ungdomar i USA måste få uppleva alternativa sätt att hantera sociala och politiska frågor för att skapa ett mer humanitärt och samarbetsinriktat samhälle. ■

På FN:s miljökonferens COP28 i Dubai 8 december 2023 höll Kubas minister för vetenskap, teknik och miljö, Elba Rosa Pérez Montoya, ett tal som återges här något förkortat:

Jag har äran att tala här på uppdrag av medlemsstaterna i G77 och Kina. Vi välkomnar det beslut som fattats de senaste dagarna om att göra förlust- och skadefonden operativ. Denna fond, ett långvarigt krav från utvecklingsländerna, kommer att vara ett viktigt verktyg för att lindra de förödande effekterna av klimatförändringarna i våra länder. Vi hoppas att fonden kommer att stå i proportion till de förluster och skador som våra länder redan har drabbats av.

Världen rör sig nu mot en temperaturökning på mer än två grader Celsius, vilket allvarligt hotar det mänskliga släktet och stabiliteten i planetens ekosystem.

Industriländerna måste – med tanke på deras historiska ansvar för växthusgaserna – ta på sig en mer ambitiös och konsekvent ledarroll i kampen mot klimatförändringarna. Det är oroväckande att de fortsätter att ha höga utsläppsnivåer. De måste vara beredda att uppfylla de åtaganden de har gjort om klimatfinansiering till stöd för utvecklingsländerna. Men de har inte ens nått målet att mobilisera 100 miljarder US-dollar per år, vilket är en djup brist på solidaritet med de miljarder människor i utvecklingsländerna som är mycket sårbara inför klimatförändringarna.

Den nuvarande utmaningen i många av våra länder ligger i att ta itu med klimatförändringarna, sträva efter hållbar utveckling och fattigdomsutrotning, tillhandahålla ren energi till överkomliga priser för alla, såväl som att säkerställa allmän hälso- och sjukvård.

Inget av detta kan uppnås, när det gäller utvecklingsländerna, om vi inte

har stöd och hjälp från de utvecklade länderna när det gäller att ta itu med klimatförändringarna. Vi måste alla bidra, men principen om rättvisa och gemensamt men differentierat ansvar och förmåga, mot bakgrund av olika nationella omständigheter, måste upprätthållas.

Klimatförändringarna är en realitet som inget land kan undkomma. Men för utvecklingsländerna, särskilt de som är mest sårbara, är arbetet som behöver göras för att anpassa sig till klimatförändringarna nödvändigt för deras överlevnad.

Anpassningen till klimatförändringarna innebär att utvecklingsländerna måste få medel och resurser för att genomföra klimatåtgärder, för att uppnå hållbar utveckling och för att kunna utrota fattigdom. Vid COP27 i Egypten förra året formulerades detta mål tydligt, och man enades om att inrätta ett nytt arbetsprogram för en rättvis övergång. Gruppen förväntar sig att detta arbetsprogram skall stödja en rättvis omställning på internationell och nationell nivå.

Tillsammans med beslutet att främja arbetet med förlust- och skadefonden, har denna konferens också nått en överenskommelse om *Santiago Network*, som har syftet att hjälpa utvecklingsländerna att avvärja, minimera och hantera förluster och skador som orsakas av klimatförändringar. Detta är en annan viktig milstolpe.

Empati och samarbete måste råda för att vi ska kunna fullgöra vår plikt mot våra folk. Låt oss leva upp till vårt ansvar gentemot mänskligheten. ■

COP28: Kubas miljöminister Elba Rosa Pérez Montoya berättar om Kuba för besökare på Kubas utställningspaviljong. Foto: Juventud Rebelde.

LJUVA SVARTA TÅRAR

Om *Guantanamera* är den överlägset mest kända sången att härstamma från Kuba så kommer *Lágrimas Negras* (Svarta tårar) utan tvekan på en styv andra plats.

Den är en av alla spanskspråkiga sånger som det finns mest inspelade versioner av och det rör sig inte om några dussinartister: Compay Segundo, Celia Cruz, Bebo Valdés, Oscar D'León, José Feliciano, Omara Portuondo, Eliades Ochoa, Irakere, Buena Vista Social Club, för att bara nämna ett axplock. Man kan utan att sticka ut hakan kalla *Lágrimas Negras* för en spanskspråkig "standard" som varje artist med självrespekt bör ha på sin repertoar. Sången har beskrivits som den perfekta sammansmältningen mellan musikstilarna *son* och *bolero*.

Mannen som står bakom detta mästerverk (för det är vad det rör sig om) är Miguel Matamoros (1894–1971) som, liksom så många andra framstående kubanska artister, föddes i Santiago de Cuba på sydöstra Kuba. 1925 bildade Miguel Matamoros den legendariska och populära gruppen *Trío Matamoros*, tillsammans med Siro Rodríguez och Rafael Cueto, och de gjorde sin första skivinspelning 1928. Trion kombinerade mästertligt genrerna bolero och son och nådde stor popularitet, både inom och utanför Kuba. Trio Matamoros uppträdde för sista gången för Kubas folk i mars 1960, alltså drygt ett år efter revolutionen, för att kort därefter gå i pension.

Sången Lágrimas Negras, som skulle bli gruppens och upphovsmannens magnum opus, kom dock inte till på Kuba utan i Santo Domingo i Dominikanska Republiken. Det var år 1930 som Miguel Matamoros reste

Trío Matamoros: Från vänster Rafael Cueto, Miguel Matamoros och Siro Rodríguez. Ca 1930.
Foto: wikimedia commons.

till grannön och bodde på en Bed & Breakfast i huvudstaden. Från rummet intill hörde Matamoros en kvinna gråta desperat. Eftersom gråten inte upphörde och kvinnan inte heller verkade få nån tröst, frågade Miguel B&B-ägaren vad som var fel, och fick då veta att kvinnan blivit övergiven av sin älskade för en annan kvinna. Denna kvinnas lidande och förtvivlan inspirerade och utkristalliserades i Matamoros hjärna till sången *Lágrimas Negras*, och resten är historia som man säger.

En sång om olycklig kärlek, kanske ni säger, vad är det för speciellt med det? De finns väl miljoner andra sådana! Jo, det gör det sannerligen, och även om sångtexten till *Lágrimas Negras* är sällsynt vacker så skulle jag satsa min hatt på att det i slutändan är den vackra musiken och den snillrika föreningen mellan son och bolero, mellan lugnt och svängigt, som utgör sångens oemotståndliga storhet. Men vem kan egentligen säga varför en sång blir populär och en annan inte?

Och till sist, med vetskap om hur sången kom till, så ställer i alla fall jag mig frågan: Försökte Matamoros trösta kvinnan eller inte? Det får vi kanske aldrig veta, men hur som helst kommer kvinnans klagan att leva länge. ■

Oskar Wigren

SVARTA TÅRAR LÁGRIMAS NEGRAS

Svensk tolkning: Oskar Wigren

Även om du har mig igen övergivit
Även om du har krossat varje illusion
Även om så har du ingen fiende blivit
Du fyller mina drömmar
Fyller mina drömmar
Och slår an en ton

Större sorg än min, ja, det får man leta
sorgen som kom med ditt slutliga farväl
Och jag gråter men du får aldrig veta
att jag faller svarta tårar
åh, svarta tårar
Svartar min själ

Snälla, lämna inte mig
här i min nöd
Jag följer dig, även om det skulle
bli min bleka död

AJIACO CRIOLLO

ENLIGT PAULA

När smakar en kubansk Ajiaco Criollo allra bäst? Man får ta till den legendariska Tuborg-reklamen för att få fram rätt svar – Hvergang! Alltid! Vacker, färgstark, sprängfylld av näring, smaker och proteiner, kort sagt en riktig vinnare. Särskilt under den svalare – eller hos oss, kallare – delen av året, när våra kroppar och livsandar måste hållas igång lite extra.

Foto: Martin Österlin

Den här delikata böngrytan bjöds jag ofta på av min väninna Paula Ali i Havanna, uppskattad skådespelare, men nästan lika känd för sin goda mat.

Kanske hade hon veganiserat den själv för min skull, för när man letar efter Ajiaco Criollo på nätet ingår rejäla bitar kött istället för de röda börnorna. Paulas Ajiaco med röda bönor gör den till en riktig klimatvinnare. Men när jag på vår rundresa på Kuba för några år

sedan fick den på vårt Casa Particular i Cienfuegos, efter en månad med enbart ris, svarta bönor och yucca, var den nästan lika himmelskt god och lagad med samma matiga Frijjoles Colorados som hos Paula.

Själva namnet Ajiaco tros ha anor till ursprungsbefolkningen *taínos* namn för paprika, och rätten har funnits i det kubanska köket sedan 1500-talet. Förutom att den är otroligt god och vacker med de röda kidneybörnorna, mangold,

gula majskorn, orange sötpotatis och egentligen vilka grönsaker som helst som man har hemma, är det en riktig booster, full av precis allt som är nyttigt och piggar upp – järn, kalk, omega, vitaminer och mineraler av alla slag. Den ger en skön och värmande mättnad som varar länge, och du kommer garanterat att vilja äta den igen. Ofta . . .

RECEPT

TILLAGNING

Det här är vad Paula trollade ihop sin fantastiska Ajiaco Criollo av:

- ▲ 2 ½ dl röda bönor (finns också som färdigkokta på burk eller i paket, kallas även kidneybönor)
- ▲ 1 liter vatten
- ▲ 2–3 sötpotatisar (eller vanliga)
- ▲ 2 matbananer (eller vanliga, helst lite gröna bananer)
- ▲ ca 150 g mangold eller färsk spenat
- ▲ 2 dl majs-korn (färska, frysta eller på burk)
- ▲ 2 tsk paprikapulver
- ▲ 1 ½ tsk spiskummin
- ▲ 1 tsk chilipulver (eller mindre)
- ▲ 1 tsk salt (lite mycket kanske...?)
- ▲ 1 dl vitt vin eller 1 msk vitvins/äppelcidervinäger/citronsaft

▲ 1 sats sofrito (hacka en stor gul lök, några vitlöksklyftor och en stor paprika, fräs i olivolja tills glansiga, tillsätt 2 msk tomatpuré, ½ tsk spiskummin, 1 tsk oregano och fräs ytterligare någon minut – **färdigt!**)

Lägg bönorna i blöt över natten.

Slå bort vattnet och koka bönorna i en liter vatten – helst i en tryckkokare som på Kuba, annars tar det tid. Om man använder färdigkokta bönor – håll bönorna med sitt spad i en kastrull och börja därifrån. Tillsätt mer vatten vid behov.

Skär (söt)potatisen i 2 cm tärningar,

bananerna i ½ cm tjocka skivor, mangold/spenat hackas grovt.

Dags att laga sofriton, den suveräna kubanska smaksättaren – och ställ åt sidan.

När bönorna är klara byter man till kastrull (om man tryckkokar), annars bara att fortsätta i kastrullen man kokat i, eller börja därifrån om man använder färdigkokta bönor.

Lägg i potatisen, koka ytterligare 5–10 minuter, tillsätt bananerna och koka ytterligare 5 min – sedan i med mangold/spenat. Efter ytterligare 5 min kokning rörs majs-kornen ner tillsammans med sofriton, kryddorna, salt och vin/vinäger/citronsaft. Koka upp och smaka av, se om det behövs mer av något.

Servera med bröd och gärna en sallad med mustig vitlöksdressing – och njuuuut! ■

Maria Sandblad

Kubanska frukter!

Här en av de mest tropiska och exotiska frukterna på ön. **MANGON!**

Mangofrukten har funnits i tusentals år. Man har hittat referenser till frukten i sanskritskrifter, legender och hinduisk folklöre från tvåtusen år sedan, där den tillskrevs heliga och magiska egenskaper för fertilitet och familjeband.

Den antas ha sitt ursprung i nordvästra Indien och norra Burma. Men hur kom den till Kuba? Vissa författare hävdar att mangon fördes till Kuba av den engelske köpmannen Philip Atwood i slutet av 1700-talet och att den första plantan planterades på José de Santa Cruz ranch i Havanna, där vi idag hittar gatan Galiano. Du kan föreställa dig att dess första frukter sålde som guld!

Sedan dess är mangons spridning över hela ön en annan historia. Det råder ingen tvekan om att den läckra frukten planterades och konsumerades i en frenesi av invånarna.

Och även om det första fröet såddes i Havanna, skryter invånarna i Santiago de Cuba med att de bästa mangoerna på Kuba odlas på deras mark.

Kanske beror det på den kubanska sången *Frutas del Caney*, komponerad av Félix B. Caignet och populariserad av Trio Matamoros, en slags proklamation där området nära Santiago, El Caney, beskrivs som ett fruktparadis.

Mangon är en av de viktigaste tropiska frukterna på Kuba eftersom den är saftig, söt, uppfriskande och har en utsökt smak. Den kan ätas på olika sätt, och sanningen är att kubanerna inte bryr sig om vilket sätt de äter den på, mango är alltid välkommen! Den kan ätas i bitar, äta den söt eller dricka den i en kall juice eller smoothie.

Mango har utmärkta näringsegenskaper. Den är rik på vitaminer, främst A och C, och på syror som äppelsyra och myristinsyra, vilket gör mango till en utmärkt antioxidant.

Tidpunkt för konsumtion på Kuba: Mellan april och juni. ■

Bild och text visitcubago.com

EVA SJÖBLOM (1941–2023)

"MIN VÄN, MIN
SYSTER HAR
GÅTT BORT. JAG
SAKNAR HENNE"

Ethel Del Gaiso

När Fidel Castros äldste bror Ramón Castro och hans fru Janice besökte Sverige 1987 togs denna bild på Kubas ambassad. Paret Castro flankeras till vänster av Eva Sjöblom och till höger av Ethel Del Gaiso, som båda arbetade på ambassaden.

Hon var en exceptionell kvinna med ett briljant intellekt, mångfacetterad – kunde diskutera Kafka ena stunden, laga mat, handarbete eller skratta åt någon fånig engelsk komedi den andra.

Hon var solidarisk som få, med Kuba i hjärtat, men också med alla andra som kämpar emot fascismens klor.

Med Eva kunde man skratta och prata om allt mellan himmel och jord. Hon kunde verkligen lyssna, med stort intresse och empati, aldrig dömande.

Man kunde blotta sin själs mörkaste sidor för henne och hon förstod, och blottade sin egen själ, och sedan kunde vi tillsammans skratta åt alltihop.

Eva var en av dessa sällsynta människor som man verkligen kunde lita på, alltid redo att ge en hjälpande hand, ett klokt råd eller bara en kram och ett skratt.

Jag minns de många stunder där vi började prata om tillståndet i världen, för att sedan skratta åt Blackadders fånigheter, eller hur man kunde laga nässelsoppa.

Att hon var svensk och jag chilensk, två kvinnor från olika världsdelar och med olika erfarenheter, var aldrig något problem. Hon accepterade människor för vad de var, inte efter var man kom ifrån. Här var vi, två kvinnor, mammor, kollegor förenade i kärlek, glädje, sorg och kampen för en bättre värld.

Sådan var min vän, min syster Eva. Saknaden är enorm. ■

Ethel Del Gaiso

Eva Sjöblom med sonen Daniel på armen på en Kubademstration på 1970-talet. Foto: Privat

KÄRA EVA

Jag kände dig inte personligen, men jag har känt dig ändå, genom din penna, det som du skrivit om Kuba under många år, först i "Bullen", informationsbulletinen om Kuba, föregångaren till Tidskriften Kuba.

Jag vet att du var med och grundade Svensk-Kubanska Föreningen på 1960-talet och att du satte ihop det allra första numret av Kuba-tidskriften. Jag vet också att du gillade vårt arbete idag i redaktionen för Tidskriften Kuba. Den 9 december 2022 fick vi ett mail från dig där vi fick veta detta. Där skrev du också så här:

"Blir lika glad varje gång jag öppnar ett nytt nummer. Så bra innehåll och så snyggt gjort. Det har regnat en hel del sedan jag och Elisabet Palo, anno 1971, knyplade ihop det allra första numret av "bullen", i någons kök, på mitt hembyggda ljusbord, maskinskrivna lappar, limstift, gnug-

gisar, tuschpennor, massor av tippex, Björn Myrmans proffsiga foton, satirteckningar ur Granma m.m. Amatörmässigt är bara förnamnet. Ni är jätteduktiga! Kram, Eva Sjöblom"

Jag svarade att jag tyckte att du och Elisabet var jätteduktiga på den tiden, och la till att det idag nog inte finns många människor som kan förstå hur mycket hantverk som låg bakom "bullen". Är det någon nu som vet vad en gnuggis var? Eller tippex heller, för den delen?

Men det var inte bara hantverk förstås, utan en djup och mångsidig kunskap om Kuba och även om Latinamerika. Allt detta skildrade du i ett otal av artiklar i såväl "bullen" som i tidskriften Kommentär. Om så olika saker som ekonomi, jordbruk, folkmakten och teater. Speciellt inlevelsefullt skrev du om kultur och musik, exempelvis om Kubas berömda trubadur Silvio Rodríguez på turné i Sverige hösten 1979. Andra exempel – bland många – är din artikel från 1983

om balett i Havanna där du intervjuade den kände svenske dansaren Niklas Ek, och din artikel från 1989 om Yorubakultur och santeria på Kuba.

Så fantastisk du var på att översätta svåra texter både snabbt och korrekt! Detta måste ha varit ovärderligt i en tid långt före datorns översättningsprogram, som man ju ändå inte kan lita på helt och hållet. Det var säkert ett arbete som tog långa timmar i anspråk, men vars resultat vi andra fick glädjas åt.

För många år sedan var jag med på en av Svensk-Kubanska Föreningens fester i Stockholm. Det var nog ett jubileum av något slag, jag minns inte så noga. Men jag minns att det var du som stod för maten! Äkta kubansk gryta på svarta bönor! ■

Louise Österlin

KUBA I PANAMERIKANSKA SPELEN

Spelen anordnades mellan den 20 oktober och 5 november 2023 i Santiago de Chile. Det var första gången spelen hölls i Chile och åttonde gången som de hölls i Sydamerika.

Panamerikanska Spelen är som en olympiad för länderna på den amerikanska kontinenten. Man tävlar i 60 olika idrotter, varav Kuba deltog i 38. Så det är ett väldigt stort idrotts-evenemang. 1991 var Kuba arrangör och spelen hölls i Havanna. Nästa gång spelen ska hållas år 2027. Plats är staden Barranquilla i norra Colombia, även om detta nu är under diskussion, på grund av ekonomiska problem i organisationen.

Trots att Kuba lever under en av de kraftigaste ekonomiska kriserna, på grund av den internationella konjunkturen och framförallt av USA:s blockad, så representerades Kuba av 365 idrottare, 189 kvinnor och 176 män. Fler kvinnor än män!

Kuba kom femma av totalt 41 deltagande nationer. Den kubanska truppen lyckades erövra 30 guldmedaljer. De flesta av dessa i brottning (8) och i friidrott (7), tätt följt av judo (6). De stora besvikelserna var att det ”bara” blev två guldmedaljer i boxning, som tidigare varit Kubas flaggskepp. I lagsporterna blev det inte någon medalj överhuvudtaget. Den största besvikelsen var att basebollaget åkte ut redan i gruppspelen.

Sammantaget kan man säga att Kuba ändå lyckades vidmakthålla sin position som en av de starkaste idrottsnationerna på den amerikanska kontinenten.

De fem bästa nationerna var:

1. USA 124 guld
2. Brasilien 66 guld
3. Mexiko 52 guld
4. Kanada 46 guld
5. Kuba 30 guld, 22 silver och 17 brons

Det innebär att Kuba hade bättre resultat än stora nationer som Colombia och Argentina.

Hur mår då den kubanska idrotten under rådande förhållanden? Ja, ganska väl kan man konstatera, om man kan mäta det i elitidrottsresultat. Men vad man också kan konstatera är att nationalsporten baseboll och de tidigare så starka boxarna inte alls lyckades den här gången. Det kan så klart vara tillfälligheter, så det blir spännande att följa detta framöver. Istället är det ”nya” idrotter som träder fram, som brottning och judo. Man lyckades också ta sina första guld i bordtennis.

Om vi ska återkomma till baseboll, så slutade Kuba på 6:e plats, vilket är samma placering som 2019. Detta trots att man den här gången besegrade turneringens slutsegrare Colombia i gruppen. Kanske ska man inte dra för stora växlar på detta, då matcherna var resultatmässigt mycket jämna och basebollen är den idrott som, tillsammans med boxningen, har dränerats mest på aktiva som har flyttat till andra länder. Kuba är nu rankad 8:a i världen i baseboll.

Kubas resultat i basebollturneringens gruppspel:

Colombia – Kuba: 3–4

Kuba – Venezuel:a 5–6

Brasilien – Kuba: 4–2

Match om 5:te pris:

Kuba – Dominikanska Republiken: 4–5

I handboll slutade både damerna och herrarna på 6:e plats, vilket får anses vara OK. Damerna hade ett brons från 2019 att försvara, men lyckades inte ta sig vidare från gruppen denna gång.

Den kubanska idrottare som individuellt lyckades bäst, var friidrottaren Yunisleidy García från Villa Clara. Hon tog guld på 100 m individuellt, silver på 200 m och guld i korta stafettlaget (100 m). ■

Mats Bengtsson

Oscar Pino, guldmedaljör i brottning.
Foto: Roberto Morejón

KONTAKTINFORMATION Svensk-Kubanska Föreningen

FÖRENINGENS ORDFÖRANDE

Matias Diessler, 073-994 35 16
matias.diessler@svensk-kubanska.se

KANSLI: 08-31 95 30
info@svensk-kubanska.se

www.svensk-kubanska.se

AVESTA

Lars Steiner, 073-040 93 41
brovallen@hotmail.com

BODEN

Anna-Greta Wallmark, 070-371 97 89
annagreta.wallmark@gmail.com

BOLLNÄS

Magnus Hedman, 073-654 81 85
hedmanmagnus@hotmail.com

BORLÄNGE

Daniel Thomsson, 070-964 60 66
gluntensvag@hotmail.com

BORÅS – SJUHÄRAD

Bengt Persson, 070-453 02 41
bengtbp@yahoo.se

ESKILSTUNA

Betty Möller, 073-022 98 73
bettymoller02@gmail.com

FINSPÅNG

Carlinge Wisberg, 076-311 53 38
callewisberg@hotmail.com

GISLAVED

Carl Östlund, 070-236 67 90
carlostlund05@gmail.com

GOTLAND

Klas Hallberg, 073-806 67 90
klasojh@gmail.com

GÖTEBORG

Claudio Alvarez, 070-259 17 71
svensk.kubanska.goteborg@gmail.com

HAGFORS

Hans Skagerlind, 070-555 92 91
uh.skagerlind@live.com

HALMSTAD

Bror Persson, 070-203 14 88
brorpersson@telia.com

HELSINGBORG

Joel Assarsson, 073-661 28 49
philuren.ja@gmail.com

HUDIKSVALL

Thomas Thornell, 070-949 44 97
thomas.thornell@telia.com

HULTSFRED

Rolf Lif, 076-303 33 41

JÖNKÖPING

Mats Werning, 070-692 96 00
mats.werning@gmail.com

KARLSKRONA

Ulf Bjerén, 0455-175 95
ulf@bjeren.se

KARLSTAD

Pär Letell, 070-095 07 22
pletell47@gmail.com

KUNGÄLV

Jonas Hammarström, 073-036 40 33
jonas.hammarstrom@telia.com

LINKÖPING

Vakant

LUDVIKA

Marcus Wetterberg, 076-142 41 43
marcus.wetterberg@gmail.com

LULEÅ

Jan Englund, 070-338 40 44
jan.g.englund@gmail.com

LUND

Lars Nerpin, 070-272 55 27
larsnerpin@outlook.com

LYSEKIL – FYRBODAL

Bengt-Olof Andersson, 070-884 19 52
bengt.olof.andersson@gmail.com

MALMÖ – SÖDRA SKÅNE

Elizabeth Maturana, 040-632 06 47
073-927 14 42
svenskkubanska.malmo@gmail.com

MORA

Vivi Sandström, 070-635 84 31
sandstromvivi@gmail.com

NORBERG

Arne Andersson, 070-373 98 51
over-stock-och-sten@telia.com

NORRKÖPING

Marta Gutiérrez, 070-527 41 70
marta.gutierrez.sanmartin@gmail.com

NYBRO

Johan Karlsson, 070-562 56 30
brown_sand00@hotmail.com

PAJALA

Reino Esberg, 072-740 94 10

ROBERTSFORS

Östen Andersson, 070-667 79 31
sven.osten.andersson@gmail.com

SALA

Carina Kreku, 070-588 52 52
svensk-kubanska@admanum.se

SKELLEFTEÅ

Sune Marklund, 070-245 41 52
sunemarklund@gmail.com

STOCKHOLM

Rolando Zanzi
svenskkubanska.sth@gmail.com

SUNDSVALL

Bertil Olsson, 070-225 41 05
olssonbertil14@gmail.com

UDDEVALLA – FYRBODAL

Eva Ludvigsson, 073-046 18 89
evalud@live.com

ULRICEHAMN – SJUHÄRAD

Arne Sjögren, 0321-157 74
arne@sjogren.info

UMEÅ

Oskar Wigren, 072-718 63 94
oskar_wigren@yahoo.com

UPPSALA

Stefan Bergström, 070-821 69 61
stefan.bergstrom59@gmail.com

VALDEMARSVIK

Karl Tingström, 070-242 69 62
karl.tingstrom@gmail.com

VARBERG

Marianne Dovemark, 070-956 68 85
marianne.dovemark@gu.se

VÄRNAMO

Carl Östlund, 070-236 62 86
carlostlund05@gmail.com

VÄSTERÅS

Nidia Åman, 076-402 44 27
nidialoarte@gmail.com

VÄXJÖ

Juan Carlos Sepúlveda, 070-207 89 96
coto55@hotmail.com

ÅNGE

Monica Stenberg, 073-352 98 78
monica.stenberg@telia.com

ÖREBRO

Hannes Pakarinen, 072-572 57 20
hannes.pakarinen@gmail.com

ÖSTERSUND

Anna Sonntag, 073-098 35 74
anna@sonntag.se

Brysseldeklarationen den 17 november 2023

Solidaritet med Kuba mot USA:s blockad

Efter att ha hört juristerna i den Internationella Tribunalen förkunnat sin dom mot USA:s blockad mot Kuba, fördömer solidaritetsrörelsen för Kuba i Europa och USA, företrädd av 263 delegater från 21 länder, USA:s regering för sådana aggressionsbrott och brott mot mänskligheten som kan leda till folkmord på det kubanska folket.

Vi intygar vår beslutsamhet i kampen mot denna kriminella blockad. USA måste upphöra med sin ekonomiska, handels- och finansiella blockad och kompensera offren. Vi kräver att

USA stryker Kuba från sin lista över länder som stöder terrorism.

Kubasolidaritetsrörelsens olika organisationer runt om i världen kommer att planera allomfattande och samordnade aktiviteter för att till alla organisationer, institutioner och aktörer i det civila samhället, sprida kunskap om det rättsliga innehållet i den Internationella Tribunalens dom. Det internationella trycket på USA:s regering att upphöra med denna enorma kränkning av de mänskliga rättigheterna ska trappas upp.

Vi alla samlade i Europaparlamentet i Bryssel 16–17 november 2023

Var med och bryt USA:s blockad!

Skicka ett bidrag till:

Mediciner för Kuba

Pg 23 57 15-0, Swish: 123 182 37 72

Stöd Svensk-Kubanska Föreningen!

Skriv STÖDFONDEN!

Tack för ditt bidrag

Pg 40 54 11-0, Swish: 123 589 09 75

Svensk-Kubanska Föreningen – www.svensk-kubanska.se